

Veto

Leuvens Studentenweekblad
Jaargang 14, '87-'88
Nr. 29, dd. 16 mei 1988
ISSN: 0773-5162

Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie
Verantw. Uitg.: Didier Wijnants
's Meiersstraat 5, 3000 Leuven
☎ 016/22.44.38

Modelleke

Soms gooien critici met bloemen. Je kan dan veronderstellen dat ze de regisseur kennen of dat ze verliefd zijn op de hoofdrolspeler. De lezer is daar vrij in. Wij denken er het onze van. In ieder geval, op pagina 5 valt nog eens een ouderwetse teaterbespreking te genieten. Van een goed jaar, een modelleke dat ze niet meer maken.

Mei '88

Jaja, mei '88. Rond deze tijd vieren we daar de twintigste verjaardag van, elk op zijn manier. Fakulteitsreünies. Speciale dagbladkaternen. Kringraad, één van de raden van de Leuvense overkoepelende kringorganisatie (Loko), heeft iets origineels bedacht. Ze zijn hun verontschuldgingen gaan aanbieden bij de rektor. Nee, niet voor '88. Wel voor de acties die in februari tegen de toekenning van een eredoctoraat aan André Leyseyn zijn gevoerd. Vreemde tijden, pagina 3.

Uitslag

We schrijven halweg mei en nog steeds komen er verslagen van kringverkiezingen op de redactie binnen. Deze week is dat er nog een van de stembusuitslag in Psychologie. In de laatste Veto van deze jaargang mag de lezer er nog nieuws over Apollon en Katchetika verwachten. De koning is dood, leve de koning. Habemus pagina 3. Exit.

Egypte

In de tentoonstellingszaal van het Erasmus-huis (L&W) kan je gaan kijken naar een tentoonstelling over 'Egyptische' strips. U zal er geen kwaad woord van horen. Niet van ons. Maar dan is daar die striprecensent. Hij ging, keek en keerde terug. Zoals Caesar indertijd. En hij schreef. Pagina 9.

Nieuwe verhoging inschrijvingsgelden

Studeren weer duurder

Misschien herinner je je het nog vaagjes: zes dagen staking in Letteren en Wijsbegeerte, de kreet "Naar de Naamse", vijftienduizend studenten die samen een gezondheidswandeling houden langs de Brusselse boulevards en avenues. Aanleiding voor deze herrie - verreweg het hardste studentenprotest sinds jaren - waren de wel bijzonder verre gaande besparingsmaatregelen van het toen gloednieuwe rooms-blauwe kabinet Martens VI. Centraal hierbij viel de algemene ontevredenheid op omtrent een maatregel met directe gevolgen voor de studentenbeurs: de verhoging van het inschrijvingsgeld met drieduizend frank. Nu, goed, anderhalf jaar later zitten ze opnieuw in onze portemonnee. Het inschrijvingsgeld gaat wéér omhoog.

Sinds 1971 wordt de wetenschappelijke sereniteit op de kampus geregeld verstoord door studentenprotest tegen dat inschrijvingsgeld. De toenmalige onderwijsministers Hurez en Claes beslisten indertijd, om de concurrentie tussen de universiteiten tegen te gaan, een *verplicht en eenvormig* inschrijvingsgeld in te voeren. Nu moet je weten dat de studenten een bijzonder profijt haalden uit de oude toestand. De universiteiten hadden er vroeger immers alle belang bij het inschrijvingsgeld zo laag mogelijk te houden, bang als men was voor 'de concurrentie'. Resultaat: men vroeg, behalve het eksamen en de 'inschrijving op de rol', *helemaal niets*.

In '72 ging hetzelfde ministerduo over tot de uitvoering van hun besluit van het jaar voordien, en stelde het bedrag vast op vijftienduizend frank. De studentenbeweging protesteerde hevig. Dit heeft er ongetwijfeld toe bijgedragen dat men zes jaar niet aan een nieuwe verhoging van de inschrijvingsgelden durfde denken. In '78 besliste de socialist Ramaekers dan toch het vroegere bedrag gewoon te verdubbelen (de beruchte 'tienduizend'), en koppelde hieraan onmiddellijk het principe van jaarlijkse indexering. De reactie uit het studentenmilieu hiertegen was echter zo ongemoeven hard en zo massaal (de minstens even beruchte 'neen aan de tienduizend'), dat de nationale overheden sindsdien wettelijk besloten dat het *sof* eigenlijk de kool niet waard was. Het inschrijvingsgeld bleef dus tienduizend, acht jaar lang.

Tour de farce

Na haar verkiezingsukses in december '85 zette de nieuwe coalitie van kristendemokraten en liberalen zich aan het denken over de te volgen strategie voor de komende jaren. Een regeerakkoord met als basisgedachte de sanering van de budgettaire toestand van het land, én een hoogst energieke Guy Verhofstadt op het kabinet van Begroting leidden in de zomer van '86 tot het Sint-Annaplan. Onderwijs was één van de uitgaveposten die uitermate zwaar aangepakt werden: de ministers Coens en Damsseaux kregen de opdracht 22 miljard te besparen, "een gigantische opdracht". De universiteiten werden vanzelfsprekend verplicht ook hun duit in het zakje

te doen. Zo verminderde men bijvoorbeeld de werkingstoelagen per student, doch de grootste inleveringen gebeurden op de kap van de sociale sektor. Hier werden de globale toelagen zomaar eveneens *gehalveerd*. Door allerhande compensaties kwam dit voor Leuven neer op een reële inlevering van dertig procent.

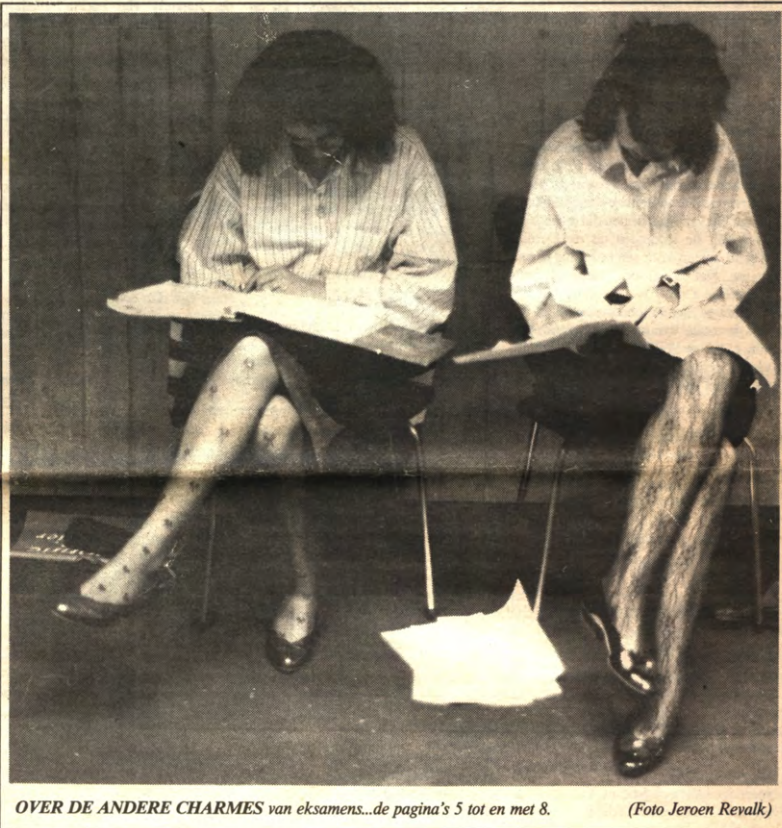
Bij ingrepen van een dergelijke omvang hoort een aangepaste verkoopstechniek. En toegegeven, dat spel hebben ze slim gespeeld. Men besliste immers het inschrijvingsgeld *vrij te laten tot maximum het dubbele van het toenmalige bedrag*. Maximum twintigduizend frank dus. In feite was dit een geweldige tour de force van de heren onderwijsministers: zij delegeerden de verantwoordelijkheid voor de te nemen beslissingen immers naar de universiteiten. Deze laatste moesten zelf maar zien of en hoeveel zij de inschrijvingsgelden verhoogden (zij worden daartoe niet verplicht). De universiteiten moesten zelf maar uitmaken of hun sociale sektor diende in te leveren (niets weerhield hen ervan voldoende geld in restaurants en dergelijke te stoppen).

Vereenvoudig en verhoog

De Vliir (Vlaamse Interuniversitaire Raad, het klubje van de Vlaamse rektoren) besliste toen om de inschrijvingsgelden op te trekken tot 13.000 fr., en keurde tevens het principe van indexatie goed. Onder druk van het studentenprotest, en wellicht ook ten gevolge van een flinke dosis eigenbelang van sommige universiteiten, kon dat Vliir-besluit niet lang op consensus rekenen. De VUB weigerde het verhoogde inschrijvingsgeld te innen, terwijl de RUG de verhoging niet volledig doorvoerde. Onze KUL toonde zich verontwaardigd over het niet nakomen van eenmaal aangegane afspraken (vanzelfsprekend ook uit eigenbelang: de concurrentiepositie werd zwakker), doch bleef hardnekkig de volledige verhoging doorrekenen. Jammer genoeg heeft het studentenprotest aan deze houding geen spat kunnen veranderen.

Dit akademiajaar heeft men het principe van de indexatie niet toegepast. De index bleef immers onder de vastgestelde

Vervolg op p. 2

Studentendokter Adelin Degroote

"Je kan bij ons terecht voor alle medische problemen"

Het Medisch Centrum voor studenten heeft al heel wat jaren en verhuisbeurten achter de rug. In '62 was er een assistent als studentenarts werkzaam op de dienst Inwendige Ziekten van het universitaire ziekenhuis St-Rafaël. In '69 is er een afzonderlijke Medische Dienst opgericht op het Ladeuzeplein - in het hartje van de stad dus - met een voltijdse betrekking voor één arts. Onze gesprekspartner, Dr. Degroote, was er toen al bij. Later is de Medische Dienst verhuisd naar de Bogaardenstraat. Ondertussen was er ook een half-time betrekking bijgekomen die een tijdje later omgezet is in een tweede voltijdse job. Vanaf '76 is er ook steeds - minstens - één gewetensbezwaarde werkzaam in het centrum. Toch niet zo'n grote bezetting voor een universiteit met 20.000 studenten?

Degroote: «Voor de raadpleging, voor het kuratieve werk dus, is dat voldoende. Twee artsen zou onvoldoende zijn, want zelfs de gewetensbezwaaarden zijn eigenlijk al een noodoplossing. Voor een derde betaalde arts is er helaas geen geld. Daardoor schiet het preventieve werk er soms wel bij in. Zo is ons jaarlijkse bezoek tijdens een les van de eerstejaarsstudenten, dat stilaan een traditie was

geworden, dit jaar niet kunnen doorgaan omwille van een personeelstekort. Dat heeft twee nadelen: we kunnen ons centrum niet bekend maken bij deze eerstejaarsstudenten en het onderwijs van de voordracht, antikonceptie, kan niet behandeld worden. Wat dit jaar ook onvoldoende is kunnen gebeuren, is de uitbouw van de Werkgroep Preventie. Die werkgroep had dit jaar rond een

aantal thema's willen samenwerken met de verschillende diensten zoals bijvoorbeeld de opvang van eerstejaars, arbeidsbelasting, reanimatie... Het enige dat we hebben kunnen realiseren is het minimaal uitestien van informatie rond Aids. De koördinatie van deze werkgroep is in handen van de studentendokters, maar zij hebben meestal geen tijd om de vergaderingen voor te bereiden zodat de werkgroep niet vlot draait.»

Veto: Hoe proberen jullie verder bekendheid te verwerven bij de studenten?

Degroote: «Via de klassieke kanalen zoals het Vademekum, dat door Kringraad wordt uitgegeven, via de opendeurbrochure... Belangrijk is vooral de mond-aan-mond-reklame, die maakt ons het meest bekend.»

«Het is eigenlijk nooit de bedoeling geweest van het centrum om elke student te behandelen. Indien we dat

Vervolg op p. 10

Nood aan structurele oplossingen

Buitenlandse studenten hebben het moeilijk

De aanwezigheid van buitenlandse studenten aan onze universiteiten vraagt van de betrokken overheden een bijzondere aandacht. Zo staat de subsidiëring van buitenlandse studenten wellicht ter discussie bij de toekomstige federalisering van het universitair onderwijs. Bovendien kampen buitenlandse studenten – vooral diegenen die komen uit Derde Wereld-landen – vaak met financiële problemen. Een overzichtje.

Van de 12.000 buitenlandse studenten in België zijn er wel 7000 afkomstig uit de Derde Wereld. Vooral Afrika (60 %) en in stijgende mate ook Azië (25 %) leveren het grootste deel van de studenten. Het aandeel van de vrouwelijke studenten blijft nog steeds miniem. Op de gehele Belgische universitaire bevolking vertegenwoordigen deze Derde Wereld-studenten een kleine 7 %. Een niet onbelangrijk aantal mensen dus, waarvan je hier in Leuven echter weinig merkt. Dit vanwege het feit dat meer dan 80 % van de studenten uit de Derde Wereld opteert voor een opleiding in de Franse taal. Daardoor bedraagt het percentage Derde Wereld-studenten in Vlaanderen op dit moment slechts 2,4 % van de totale Vlaamse studentenbevolking (11 % in Wallonië). Dit is ook niet verwonderlijk als men weet dat het merendeel van de Afrikaanse studenten

studiekost. Via het Algemeen Bestuur voor Ontwikkelingssamenwerking (Abos) gaf de Belgische staat in 1987 585 miljoen fr. werkingselagen aan de universiteiten. De laatste jaren is hierdoor allerlei technieken dicht bij de genoeid zodat er aan de universiteiten heelwat niet betaalde Derde Wereld-studenten zijn.

De leef- en studiekost van de Derde Wereld-student wordt meestal gedekt door een beurs. Zo had het Abos voor het academiejaar '86-'87 een 878 studenten waaraan ze maandelijks 15.600 tot 21.000 fr gaf plus nog een paar honderd studenten met een eveneens degelijke beurs van de Vlaamse of Waalse gemeenschap, de EG of instellingen van de Verenigde Naties. De meeste studenten uit de Derde Wereld leven echter op eigen kosten of met een beurs van hun eigen land of van kleine donors. En hier doen zich de meeste problemen van geldtekort voor. Om zich te kunnen inschrijven aan de universiteit moet een student bewijzen te beschikken over het bestaansminimum (ongeveer 15.000 fr per maand). Het enorm versnipperd beursaanbod maakt een effectieve controle echter zeer moeilijk. Daarenboven kunnen plots regimewisselingen of economische noodmaatregelen in het eigen land heel wat in de war schoppen.

Vanwege de problemen van financiële aard en daarnaast die van socio-kulturele aard (bijvoorbeeld integratie) is begeleiding en onthaal belangrijk. Hier in Leuven is er een goed werkend onthaal vanuit Studentenvoorzieningen en is er Isol als vereniging van buitenlandse studenten. Maar gezien hun beperkte middelen en het eerder xenofobe tijds klimaat kunnen zij niet veel meer zijn dan een depannage-dienst en kunnen er geen structurele oplossingen voor de problemen van de Derde Wereld-student worden uitgewerkt.

Peter Bruegelmans

uit een land komt dat als eerste of tweede taal Frans heeft. Als reactie hiertegen hebben de Vlaamse universiteiten in de voorbije tien jaar een eigen profiel opgebouwd door zich grotendeels te richten op studenten uit Azië en in mindere mate op engelstalig Afrika.

Dit verschil in aantrekkingskracht is trouwens één van de grote argumenten waarmee de Vlaamse universiteiten een volledige federalisering op basis van de Belgische bevolkingscijfers (dus zonder rekening te houden met de buitenlandse studenten) eisen. Hierdoor zouden zij een pak geld meer in handen krijgen. Maar ook in Vlaanderen zelf zijn er duidelijke verschillen inzake aantrekkingskracht. Zo heeft de KUL dubbel zoveel Derde Wereld-studenten als de RUG (2,4 % tegenover 1,2 %).

Wat de studiekeuze betreft vinden we één vierde van de Derde Wereld-studenten in de studierichting Geneeskunde. Andere grote aantrekkingspunten zijn de sociale, politieke en economische richtingen (22 %), Toegepaste Wetenschappen (11 %) en Wetenschappen (9 %). De laatste paar jaar is er een (vanuit ontwikkelingspunt toe te juichen) evolutie naar meer Derde Cyclus-onderwijs waarbij de Eerste en Tweede Cyclus in het Derde Wereld-land zelf zijn gevolgd.

Geldgebrek

De financiering van hun studies valt uiteen in twee delen. Enerzijds is er de financiering van de universiteiten, anderzijds de financiering van hun leef- en

LEZERS BRIEVEN

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten)aktualiteit, en ondertekend zijn met naam, studiejahr en adres. Wie liever niet heeft dat zijn naam gepubliceerd wordt, moet dit duidelijk motiveren.

Brieven die langer zijn dan 25 regels van 68 aanslagen (spaties inbegrepen; dit komt overeen met ± 1 getikte blz. met een dubbele interlinie) worden in principe ingekort. Behoudens deze restrictie worden brieven geplaatst zoals ze ons bereiken.

DE KLANT IS KONING - Na herhaalde klachten als zou Veto te groot zijn om nog handig leesbaar te blijven op het toilet, spelen we met de gedachte hem volgend jaar op een meer passend formaat te laten drukken. Maar dat neemt niet weg dat er flink wat medewerkers nodig blijven. Fotografen zijn dat, en schrijvers, en zettters, en teknaars, en lay-outers. Iedereen die iets kan, kan dat bij ons.

(Foto Filip Dutoit)

Akademiejaar	Algemeen totaal	Mannen	Vrouwen	Europa	Amerika	Azië	Afrika	Oceanië	Niet gedefinieerd en pol. vlucht.
1969-1970	7.257	-	-	2.863	1.421	1.153	1.705	3	102
1974-1975	9.369	7.244	2.125	3.818	1.673	1.620	2.069	12	177
1979-1980	12.689	9.749	2.940	4.583	1.202	1.635	5.075	11	183
1980-1981	12.791	9.606	3.185	4.812	1.151	1.703	4.935		
1981-1982	12.260	8.997	3.263	4.889	1.144	1.623	4.403		
1984-1985	12.648	8.806	3.842	5.549	940	1.674	4.274		
1985-1986	12.759	8.866	3.893	5.405	965	1.847	4.311		
1986-1987	12.379	8.491	3.888	5.202	979	1.723	4.234	7	234
KUL 86-87	1.143	857	286	464	212	332	131	3	1

Inschrijvingen

Vervolg van p. 1

splinter van twee procent. Voor '88-'89 zijn het er echter naar uit dat we opnieuw een tikkeltje dieper in onze geldbeugel mogen tasten. De indexcijfers tegenover '86 bedraagt momenteel immers 2,65 %. Reden te over voor de Vlior om te pleiten voor een nieuwe verhoging van het inschrijvingsgeld. Volgens onze telmachine betekent dit een stijging van 13.000 naar 13.344,5 fr. voor de gewone inschrijvingen, van 1950 naar 2001,1 voor de beursstudenten en van 6500 naar 6772,25 voor de 'tussenkategorie'. Bedoeling is wel deze bedragen af te ronden naar het nabije honderdtal. Examenbedragen en de som voor inschrijving op de rol zouden niet gewijzigd worden.

Vervelende Universiteit

Hoewel, de Vlior wil in feite veel verder gaan met de problematiek van inschrijvingsgeld. Een speciaal daartoe opgerichte Werkgroep denkt er stevig aan het heel systeem te "verenvoudigen". Konkreet betekent dit ondermeer het afschaffen van de tussenkategorie (omdat "dit voorstel in de eerste plaats een belangrijke administratieve vereenvoudiging betekent voor de instellingen zelf", aldus het jaarverslag van de Vlior). Voorts zijn men liever het inschrijvingsgeld op de rol en de afgezonderde bedragen voor examens verwijderen. In de plaats hiervan denkt men aan een "all-in-inschrijvingsgeld", zonder onderscheid tussen inschrijvingsgeld, onderscheid en afzonderlijke examenbedragen. All-in-kostprijs voor de student: vijfduizend frank. Toevallig of niet, net een tikkeltje meer dan een

gewone indexatie...

Natuurlijk, de Vlior kan niets beslissen en de verhoging heet nog maar een voorstel te zijn, dat eerst aan de Inrichtende Machten van de verschillende universiteiten moet voorgelegd worden. Hoe de KU Leuven gaat reageren is echt niet moeilijk te voorspellen. Net zoals in het verleden – en men verdoezelt dit gezinszins – zal het Vlior-voorstel konsekwent alle steun genieten. Om de houding van de andere universiteiten te voorspellen is het nog even koffiedik kijken. Hoewel. Wij citeren een lid van de Raad van Beheer: "Natuurlijk ga je weer zien dat één universiteit (bedoeld wordt natuurlijk de VUB) zich het imago van 'sociale instelling' gaat aanmeten".

Gezond eigenbelang

Met nieuwsgierigheid kan intussen op andere reacties gewacht worden. In de eerste plaats denken we hierbij aan de Raad voor Studentenvoorzieningen (RvS), verantwoordelijk voor de Sociale Sektor. In haar onlangs verspreide 'Open Memorandum aan de beleidsverantwoordelijken betreffende de sociale sector van de universiteit' lezen we: "De RvS protesteert tegen (...) de verhoging van de inschrijvingsgeld binnen de autonomie van de universiteiten". Bovendien heeft de RvS zich reeds eerder in dezelfde zin uitgesproken. Na de bezetting van het rektorat verklaarde de voltallige vergadering (op één onthouding) zich solidair met de studenteneisen aangaande de onderwijsmaatregelen, waaronder "geen verhoging van het inschrijvingsgeld".

Deze laatste ontwikkelingen bieden de RvS een mooie kans mondeling uitgesproken principes in praktijk om te zetten. Veel illusies zullen we ons nochtans niet moeten maken. Sinds vorig jaar stort de Raad van Beheer van de KUL de verhoging van het inschrijvingsgeld – konkreet een bedrag van veertig miljoen – in de kas van de RvS. De kans zit er ook ditmaal dik in dat de nieuwe verhoging, of tenminste een deel ervan, ten goede zal komen aan de sociale sektor. De RvS zal zich, haar eigen onmiddellijke profijt voor ogen, wel driemaal bedenken ook daadwerkelijk te protesteren.

Rooie Rakkers

Minstens even interessant is de houding van de nieuwe regering. Tijdens de vorige legislatuur waren ondermeer Volksunie en Socialististen er als de kippen bij om Wilfried Martens te hekelen om zijn "asociaal beleid". We herinneren ons trouwens dat tijdens een fakkeltocht door Leuven een motie van het SP-partijbuur werd voorgelezen waarin deze alle steun betuigde aan de studenten en hun eisenplatform. Een partijbuur dat onder haar leden huidige onderwijsminister Claes, staatssekretaris voor onderwijs Vandenbosse, minister van Binnenlands Zaken Tobback, minister van PTT Willockx, staatssekretaris voor Wetenschapsbeleid Colla en staatssekretaris voor Institutionele Hervormingen De Batselier telde.

Al deze heren behoren tot de schare van Martens VIII, en zouden mits enige inspanning voor een wetswijzigging kunnen zorgen om de destijds 'onaanvaardbaar' genoemde maatregelen te veranderen. Doch laten we niet naïef zijn. Claes en Ramaekers, twee beslissende figuren

in de geschiedenis van het inschrijvingsgeld, waren of zijn kopstukken van de SP. De huidige verklaringen en het nieuwe regeerakkoord voorspellen evenmin veel goeds.

Vooraleer anderen met de vinger te wijzen, zullen de studenten echter zelf hun verantwoordelijkheid moeten opnemen. Het feit dat de universitaire overheid de bedragen haast jaarlijks gaat indexeren in plaats van een hele poos te wachten doet eigenlijk bitter weinig ter zake. De bedragen van de verhoging

lijken niet zo belangrijk, maar op termijn gezien zijn ze het duidelijk wél. Voor de kringen die aangesloten zijn bij Loko, met de democratisering van het onderwijs als grondgedachte, breken weer cruciale tijden aan. Zoals meestal als je principes rechtstreeks bedreigd worden.

Walter Pauli
Geert Van Eekert

Volgende week: principiële stellingnamen in verband met inschrijvingsgeld.

Veto, jaargang 14 nr. 29 dd. 16 mei 1988

Redaktieadres: 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven (016/22.44.38)

Hoofredakteur: Geert Coene

Redaktiesekretaris: Didier Wijnants

Redaktie: Lode Desmet, Filip Dutoit, Walter Pauli, Johan Reyniers, Carla Rosseels, Jan Van der Linden, Koen Van Muylen, Herwig Willaert

Doka: Hendrik Delagrange, Jeroen Revalk, Ludwig Poppe

Lay-out en vormgeving: Geert Coene, Lode Desmet, Filip Dutoit, Luc Janssens, Erik Paredis, Johan Reyniers, Carla Rosseels, Jan Van der Linden, Koen Van Muylen, Didier Wijnants, Herwig Willaert

Tekeningen: Examen-cartoon-boek Acco

Medewerkers: Peter Bruegelmans, Katrien Callens, Erik Paredis, Marc Sys, Bart Van den Bossche, Geert Van Eekert, Paul Vandepuit

Eindredakteur: Geert Coene, Didier Wijnants

Oplage: 8000 eksemplaren

Zetwerk: Alfaset Leuven

Drukkerij: Rotatyp Brussel

Abonnementen: Studenten: 250,-; niet-studenten: 300,-; steun vanaf 600,-; over te schrijven op rek. nr. 001-0959719-77

Agenda en Ad Valvas: ten laatste donderdag voor verschijnen om 14.00 uur op het redaktieadres bezorgen

Redaktievergadering: iedere vrijdagmiddag om 15.00 uur

Vertegenwoordigers verontschuldigen zich voor aktie

Medebeheer op de helling

Op 2 februari van dit jaar werden door onze universiteit vier eredoktoraten uitgereikt. Aan de heren Müller, Vanistendael, André Leysen en monseigneur Hurley, aartsbisschop van Zuid-Afrika. Over die twee laatste heerschappen viel heel wat te zeggen, er was ook heel wat om te doen. Vorige week kwamen de eredoktoraten zelfs opnieuw ter sprake op Akademische Raad. Drie studentenvertegenwoordigers hebben er in naam van alle kringen hun verontschuldigen aangeboden voor de aktie die destijds tegen het eredoktoraat van André Leysen is gevoerd.

Monseigneur Hurley is de eerste eredoktor die door studenten werd voorgedragen en verkozen aan de KUL. In zijn figuur wilde de overkoepelende studentenorganisatie (Loko) haar steun betuigen aan het verzet tegen het Apartheidsregime in Zuid-Afrika. De studentenvertegenwoordigers hebben lang moeten knokken om de academische overheid zover te krijgen, maar uiteindelijk kregen ze toch het gelijk aan hun kant. Onder andere door het vrij indrukwekkende dossier dat ze over monseigneur Hurley en de Kaapse problematiek hadden samengesteld. Mgr. Hurley pleit openlijk voor economische sancties tegen zijn land.

Tegenover Hurley kwam, door omstandigheden, gewezen voorzitter van het Verbond van Belgische Ondernemingen (VBO) André Leysen te staan, die op dat moment druk doende was om de Generale in Belgische handen te houden. Leysen kreeg in die dagen nogal wat aandacht van de media. Wellicht daardoor kwam het protest tegen zijn verkiezing en de manier waarop het naar buiten werd gebracht extra hard aan bij de academische overheid.

Dat protest, vanuit Loko, kan als volgt omschreven worden. De studenten vinden het onbetamelijk van de academische overheid dat zij tegelijk met Hurley een industrieel als Leysen huldigen, die intense economische relaties met Zuid-Afrika onderhoudt en helemaal niet geneigd is om die op te geven. Er werd ook voorbehoud gemaakt tegen het betwistbare etiket 'mensgericht bedrijfs-leiderschap' dat op de verkiezing van André Leysen is geplakt.

De aktie op de dag van de uitreiking van de eredoktoraten, betrof enkel de eerste kritiek, vervat in de slogans *Leysen Nee, Hurley Ja en Met Leysen valt Botha in de prijzen*. De toekomstige eredoktor, die in de stoet van de Sint-Pieterskerk naar de Hallen in de Naamsstraat al zijn hoofddeskel was

kwijtergemaakt, werd in de Promotiezaal vergast op een fluitkoncert. Studenten lieten vanop het balkon strooibijetten over de hoofden van het publiek dwarren. Rektor Dillemans noemde hen, vertoerd, "geen lid van de universitaire familie." Ze haalden wel het BRT-joernaal.

Op de eerstvolgende bijeenkomst van de Akademische Raad uitte rektor Dillemans nogmaals zijn ongenoegen over de gevoerde aktie. Volgend op een uitvoerige interne discussie die mee aan de

basis lag van de recente problemen binnen de overkoepelende studentenvereniging, heeft Kringraad, één van de vijf raden van Loko (samen met Sociale Raad, Kultuurraad, Sportraad en Isol), vorige week beslist haar verontschuldigen voor het gebeurde aan te bieden aan de rektor en de academische overheid. Die verontschuldigen zijn schriftelijk herhaald aan André Leysen zelf.

Kringraad gaf de studentenvertegenwoordigers op de Akademische Raad de opdracht die 'mededeling vanwege de kringen' op de vergadering van vorige maandag voor te lezen. Aan Veto werd gevraagd de tekst volledig en onverkort te publiceren "eventueel - als het niet anders kan - als betaalde advertentie". De redaktie van Veto heeft de publikatie om inhoudelijke redenen geweigerd.

Gevaarlijk

Volgens één van de vertegenwoordigers werd de mededeling op Akademische Raad op hooggelach onthaald. Verwonderlijk is dat niet. Puur strategisch is het uiten van een dergelijke verontschuldiging al een blunder zonder voorgaande in de geschiedenis van Loko. De studentenfractie op Akademische Raad, die zich in het verleden toch vaak aandienende als een lastige klant, blijkt nu plots een angstige haas die vooral bekommerd lijkt om haar eigen respectabiliteit in plaats van haar weerbaarheid. Dat is vooral nefast omdat de studenten aan de KU Leuven noch steeds structureel in de oppositie zitten. De enige vorm van medebeheer in de academische sektor zit in de stem van slechts vier vertegenwoordigers op Akademische Raad. Op het hoogste niveau zijn de studenten niet vertegenwoordigd; noch op het bureau van de Akademische Raad, noch in de

Raad van Beheer. In het verleden is trouwens gebleken dat een harde opstelling de meeste vruchten afwerpt. Het meest treffende voorbeeld hiervan is juist het bekomen van een eredoktoraat voor monseigneur Hurley. Met de Leysenverontschuldiging verliest elk toekomstig studenterverwer volledig haar geloofwaardigheid. Dat tikkeltje medebeheer dat we hadden, komt nu op de helling te staan.

Bovendien doet Kringraad hier zonder twijfel aan bevoegdheidsverschrijding. De verontschuldiging werd gemaakt in naam van alle kringen, maar de brief werd in eerste instantie opgesteld door een presidiumlid van Eoos. Hij werd enkel op Kringraad besproken en met een nipte meerderheid goedgekeurd. Dat betekent dat Kringraad zich blijkbaar het statuut van 'Raad boven de Raden' toemeet. Nog op de laatste Open Algemene Vergaderingen werd de autonomie van de raden bevestigd. Dat betekent onder meer dat geen enkele raad autonoom beslissingen kan nemen over zaken die ook de andere raden aangaan. De vertegenwoordigers op Akademische Raad voeren hun mandaat weliswaar uit vanuit Kringraad, maar dat wil nog niet zeggen dat zij daar alleen Kringraad vertegenwoordigen. Dat is enkel zo wanneer het gaat om een strikte Kringraad-materie. Ter herinnering: in februari beschuldigde Kringraad Sociale Raad ervan "niet-representatieve" akties te ondernemen.

Met de 'mededeling vanwege de Kringen' zit Loko ongetwijfeld op het dieptepunt van haar geschiedenis. Het is ontstellend te moeten vaststellen dat mensen die beweren de studenten te vertegenwoordigen open en bloot tonen geen haer op hun tanden te hebben en op hun knieën gaan zitten voor Papa Unief.

Lode Desmet
Didier Wijnants

BETOGING - Op de valreep van dit academiejaar werden we (eindelijk) nog eens gekonfronteerd met datgene wat typisch studentikoos wordt genoemd: een betoging. Reden voor het vergramd rondwandelen van vorige donderdag: de vreemdelingenwet Gol en het niet-bestaan van een positief ontwikkelingsbeleid tegenover de Derde Wereld. Er stapten een dikke honderd betogers op, bijgeengetrommeld door het Anti-Racistisch Front, een konglomerat van allerlei anti-racistische groepen uit het Leuvense, waartoe ondermeer de werkgroep anti-racisme van Sociale Raad en Isol behoren. Tegelijkertijd werd er ook een petitie ter ondertekening voorgelegd rond dezelfde eisen. Het waren nachts de ordehandhavers die voor een toemaatje zorgden: de nieuwe waterkanonnen stonden klaar. En demonstratie ervan kregen we niet te zien want de sfeer bleef rustig. Maar ze was er, en liep op de voorlaatste rij. (Foto Hendrik Delagrangé)

Kringverkiezingen Psychologie

Als een blad in de frisse wind

De kringverkiezingen in de faculteit van Psychologie zijn een waar succes geworden. Driehonderden elf studenten vulden op dinsdag 3 mei hun stemformulier in. Dat kan weinig lijken als je weet dat aan het Instituut meer dan duizend studenten ingeschreven staan. Maar dan ken je de cijfers van de voorbije zeven jaar niet. Vorig jaar kwamen er voor de traditionele verkiezingsavond 30 nieuwsgierigen opdagen. Daarmee waren de kandidaten toen nipt in de minderheid. Om aan dat euvel - gebrek aan belangstelling - te verhelpen, werd dit jaar een heuse verkiezingsdag georganiseerd. Een frisse wind lijkt door de gebouwen van het Psychologisch Instituut te waaien.

In het verre verleden werden er binnen de Psychologische Kring helemaal geen kringverkiezingen georganiseerd. Iedereen die zin had, werkte mee. Pas zeven jaar geleden ging men voor het eerst over tot het organiseren van een stembeurt, en dat is verder zo gebleven. In tegenstelling tot wat in de meeste andere kringen gebeurt, wordt bij die verkiezingen niet voor ploegen maar wel voor individuen gestemd.

De motivering voor dit 'alternatieve' systeem is tweeledig. Enerzijds willen de psychologen vermijden dat, zoals in

sommige andere faculteiten het geval is, meer op uiterlijk vertoon dan op inhoudelijke motivering wordt gestemd. Anderzijds vrees men bij een mogelijke tweestrijd voor het wegvallen van goede krachten die anders een pak werk hadden kunnen verrichten.

Brouwerij

Maar het systeem heeft ook nadelen. Een kieskampagne met verschillende

gen per ploeg. In de beide gevallen moet een inspanning gedaan worden om ook het inhoudelijke aspect van de verkiezingen te belichten. Die inspanning bleek bij Psychologie, evenzeer als aan andere faculteiten, te zwaar te wegen. Het stemgedrag werd bepaald door het bekend klinken van de naam van de kandidaat, zegt de kersverse kringkoördinator. Zijn verlokkelijke naam zullen we maar voor ons houden.

Niet alle functies hebben na de verkiezingen een opvulling gekregen. Er zijn veel studenten die willen meewerken, maar niet voor zomaar om het even wat. Zo zijn er voor de Fakulteitsraad en de Departementsraad nog onvoldoende verkozenen. Geedeeltelijk omdat er te weinig kandidaten waren, maar ook omdat sommige kandidaten het gewenste aantal stemmen (de helft plus één) niet haalden. De plaatsen die nu nog open staan, zullen volgend jaar op de eerste kringvergadering opgevuld worden, ... wellicht met de mensen die nu niet de boot misten.

Buitenlands

Nieuw binnen de Psychologische Kring dit jaar is de post *Buitenlandse Zaken*. Begin dit jaar zijn een vijftigtal vertegenwoordigers van binnen- en buitenlandse organisaties van psychologie-studenten in Luik bijeen gekomen voor een eerste internationaal colloquium. Het initiatief is naar verluudt Portugees van afkomst. Bedoeling is een Europese vereniging op te richten naar het model van het Belgische Belpsy (spreekt voor zich, dachten wij), met het oog op uitwisseling van informatie over stages, congressen, studie-dagen en dies meer. Verwijzingen naar het Erasmus-projekt zijn legio. De vereniging zou ieder jaar een andere zetel krijgen, maar voor de rest blijven de plannen vaag. Volgend jaar wordt er in ieder geval opnieuw bijeengekomen in Zweden. De kosten voor die uitstapjes worden voor een gedeelte door de kring betaald, de studenten-vertegenwoordigers pasten de rest voorlopig zelf bij. Dit jaar bedroeg hun bijdrage 6000 fr.

Lode Desmet

OMDAT U HET BENT

Bij het opruimen van de redaktionele stal zijn we tot de vaststelling gekomen dat er daar nog een paar dingen lagen die we eigenlijk beter niet aan de redaktionele hond - Roger - zouden voeren, of gewoon weggooien.

Daarom zijn er na een lange onderbreking weer eens strips te winnen bij Veto. Als opwarmertje hebben we Le mystère de l'Atlantide, van Dominique Sérafini, een avontuur van Cousteau.

Als dat u te min is - sommige luiden zijn inderdaad nooit tevreden - hebben we wel nog iets exklusiever liggen, namelijk De zwarte rotsen van Hergé. "Heb ik al lang, zegt u. Fout: wat wij voor u klaar hebben liggen is een reproductie van de teksten en tekeningen uit de Nederlandse editie van 1947, winkelwaarde 500 à 600 fr."

Wat moet u doen om al dat fraais het uwe te kunnen noemen? Niet zo heel veel. Wij weten gewoon graag welk beest er naast Bobby in dit boek een cruciale rol speelt. En geen grapjes alstublieft, in de aard van "mijn schoonmoeder" of "Wilfried Martens". Wij zijn hier de grappassen. □

DE DAG VAN HET EINDE VAN DE DAG

OP DONDERDAG 19 MEI heeft in het Stuc de traditionele Einddag plaats, misschien wel de laatste kans op een deftige uitspatting dit academiëjaar. Het begint allemaal om 17.30 u, met - de waanzin, de originaliteit, de durf! - een opening. Daarna speelt Kollasyu Man Andesmuziek, en kan je je tot 20.00 u in Alma tegoed doen aan een einddagschotel. Tussen twee happen door kan je om 19.00 u misschien Bianca Castafiori gaan beluisteren - operette, heet het. Om 20.00 is er een film, Les oranges bleues, en een half uur later al entertainment met Burt Vegas. Om 21.00 u is het weer vanderfilm met Le mystère de la maison d'or. Vanaf 23.00 u speelt Bula Sangoma ten dans - Afro, schijnt het. Vanaf 1.00 u is er dan de/het Teedee Tintin/Kuifjevuijfe, en laat u voor één keer Bobby thuis, ja?

"Emma" van Alain Platel Mensenkennis en humor

"Alle stukken gaan in essentie over het 'gepruts' tussen mensen en hoe dat aanleiding kan geven tot bizarre beelden, dansante dialogen, die samen soms een chaotisch verhaal vormen." Aan het woord is de jonge choreograaf Alain Platel in de programmabrochure van het (uistekende) dansfestival 't Danst van het Gentse Nieuwpoortteater, een centrum dat in heel wat opzichten vergelijkbaar is met het Stuc in Leuven. Vorige vrijdag speelde Platel in Nieuwpoort een thuismatch bij de eerste Gentse opvoering van *Emma*, zijn meest recente choreografie, en de voorstelling werd er dan ook entoesiast onthaald. Niet onterecht: met *Emma* bewijst Platel, ondanks enkele zwakheden, dat hij een heldere en originele visie op dans heeft, dat hij de mogelijkheden van zijn dansers weet in te schatten, maar vooral - alhoewel niet echt aan de oppervlakte - dat hij scherp ziet wat er soms in het hoofd van de mensen omgaat.

Platel is orthopedagoog, en al beweert hij dat zijn opleiding zijn choreografieën niet beïnvloedt, toch merk je dat er vanuit de beweging - een zuiver fysieke handeling - onmiddellijk verwezen wordt naar de emotie achter de beweging, een verbinding die heel veel choreografen verbreken of toch tenminste ambigu maken.

Maar tegelijk relatieve Platel door de humor die heel de tijd aanwezig blijft de *sérieux* die al heel snel opduikt als je het over relaties - want daar draait *Emma* rond - hebt. Die humor zit bijna overal: de dansstijlen, het scènebeeld, rekvisieten, maar toch vooral in het personage van *Emma* zelf.

Hoepelrok

Het enige wat je van *Emma* "weet" is dat ze een plots beroemd geworden schrijfster is, dat staat op het programma-blaadje. Tijdens de voorstelling steekt ze boven alles op de scène uit, letterlijk en figuurlijk. Door haar respectabele lengte, de brede zwarte hoepelrok en veelvuldige wijde gebaren maakt ze duidelijk dat de scène haar eigendom is, en dat alles op die paar vierkante meter voor haar moet wijken: de roem is duidelijk naar haar kop gestegen. Graag doet ze alsof er geen andere dansers (een zestal) zijn, en legt ze ook het orkesje (vijf muzikanten, vooraan op het podium en zo nu en dan eens 'participerend') met een luide kreet stil. Hun geknoei irriteert haar mateloos, en vaak maakt ze vert-

wijfelde gebaren van hoe-kan-je-zo-stom-wezen-om-dat-te-doen?

Maar echt boven alles gaan staan lukt niet: vaak proberen de dansers haar te pesten (door een liedje te neurien, in haar 'vaarwater' te komen, of door gewoon met zijn zessen wat lol te trappen) en gaat *Emma* daar dan domweg op in. Domweg, want die zwakheid is het begin van haar ondergang. Ze probeert heel de tijd het kleine 'geluk' op scène - vaak 'jongen ontmoet meisje' - te breken, maar dat hou je niet vol.

Op basis van dat stramen is de voorstelling een kollage van ernstige tafereltes die door de typische Platel-aanpak onmiddellijk al een komische ondertoon krijgen. Die Platel-aanpak merk je onder andere in het gespeel met overbodige en groteske rekvisieten, het uitvergroten van kleine details zodat je karikaturen krijgt, de ontleding van gehelen (bijvoorbeeld gebaren). Platels dansers zijn gewone mensen, maar elk heeft zo zijn eigen typerend trekje, en dat wordt ten volle uitgesproken. Zo speelt het kleine vrouwtje uit het Platel-onderdeel van *Alchemie* (Klapstuk '87) in *Emma* een heel vergelijkbare rol: ze doet dat wel goed, maar het is jammer dat ze niet meer doet - echte acteurs kunnen meer dan één type aan. De dansers fungeren zowel in groep als individueel meer dan behoorlijk. Platel zal dit wel niet leuk vinden, maar *Emma* doet denken aan

Gallotta's *Les survivants*: ook daar heb je een groep rare mensjes die wat klooiën en knoeien en die het vooral met zichzelf erg moeilijk hebben.

Sullig

Soms wordt Platel in zijn grappijzerij te expliciet, en net zoals op de momenten waar de echo's van andere choreografen te duidelijk worden, merk je dat hij nog niet een groot regisseur/choreograaf is. Bij die echo's kan je je natuurlijk de vraag stellen of het niet bewust gedaan is: één bepaalde scène is gewoon gejat uit *Les survivants*, een andere verwijst heel sterk naar *Elena's Aria* van Rosas: parodie of plagiaat?

Ook ontbreekt nog de echt lange adem, en voel je dat er tijdens het repetitieproces net iets te veel geteerd is op wat de dansers zelf aanreiken: die 'vondsten' (een gebaar, een grimas, een dansje,...) doen het geïsoleerd nog net, maar horen niet thuis in een avondvlendende choreografie. Maar globaal gezien is *Emma* zeker de moeite waard, en blijft Platel een aangename stoorzender in het Vlaamse danslandschap. Bovendien is hij een anarchist met visie en alternatieven voor wat hij vernooft. Daarom ook - zo kan je vermoeden - is er geen eenduidig slot. *Emma* vermoordt een sullige aanbieder, maar deze wordt dan op het einde het centrum van een bijna idyllisch groepsportret, waar ook *Emma* zelf een deel van wordt. Er is slechts één duidelijk slachtoffer van het nihilisme van *Emma*: een meisje dat heel de tijd hetzelfde plaatsje op de vloer zit schoon te vegen, en die duidelijk wel over een grens is gegaan, zonder twijfel een weemoedige noot.

Alain Platel *Emma* doet ook in dat opzicht denken aan Gallotta, en tot nader order is dat laatste nog steeds een compliment.

Koen Van Muylen

Wie tussen de boeken en notities door Platels 'Ballets contemporains de la Belgique' met *Emma* aan het werk wil zien, kan daarvoor terecht op dinsdag 17 en woensdag 18 mei, om 20.30 u in het Stuc.

Coens af

Het spel en de knikkers. Dat politiek soms meer weg heeft van het eerste dan van het laatste, heeft Daniël Coens, nu minister-van-onderwijs-af, vorige zondag mogen ervaren. Toen werd hem telefonisch meegedeeld dat de CVP hem bedankte voor een ministerpost.

Het spel dus. De verdeling van ministerposten zal in België, met zijn vele fragiele evenwichten, wel altijd dansen op een onthloten' wordt trouwens over die onder-onthloten' worden trouwens over die onderhandelingen, om het even deftig te houden, niets gelost. Met enkele kopstukken van enkele politieke partijen bedisselen ze daar maar wat. De 'soeveriniteit van het volk' staat alleen nog in de grondwet ingeschreven en de 'vertegenwoordigers van het volk' zijn niet meer dan majoretten van het volk's computergestuurde stemmachine. De 'enige Belg' in dit land heeft ook al niet veel in de pap te brokken, en is ten hoogste bruikbaar als decoratie. Alleen een handjevol topmensen van de regeringsmeerderheid verdelen, in de grootste geheimzinnigheid, de ministerportefeuilles. Omdat niemand in feite weet wat daar gezegd wordt en hoe dat er daar werkelijk aan toe gaat, wordt er daar onder andere nogal driftig blufpoker gespeeld en wordt het voor De Heren mogelijk om eerdere verklaringen over bijvoorbeeld politiek fatsoen ongezien - en wat het ergste is, ongestraft - in te slikken. Enfin, dat Coens uit de prijzen gevallen is, heeft dus voor een deel met 'het spel' te maken.

Coens is trouwens niet de enige die uit de regeringsboot gevallen is. Alleen: het is wat pijnlijker voor hem. Andere gebuilde regeringslieden hebben tenminste nog enig zicht, op korte termijn, dat ze opnieuw uit de politieke ruif kunnen meeten. Eyskens krijgt in april volgend jaar de ministerpost van Buitenlandse Zaken. En Wivina De-meester wordt getipt als partijvoorzitter. Maar voor Daniël Coens kon er zelfs geen

'geparkeerd' staatssekretariaat af. Bijgevolg raakt Daniël zijn auto niet meer kwijt. En daar word je radeloos van.

Er zijn nog zo van die pijnlijke kantjes aan het plots heengaan van Coens. Terwijl het aantal ACW-ministers in de regering stijgt, valt Coens uit de boot. Voor Coens, die doorgaat voor een ACW'er (maar wij hebben daar nog nooit iets van geloofd en we krijgen nu gelijk) moet dat storend overkomen. Eveneens enigszins vervelend is het feit dat diezelfde Daniël Coens recent geweigerd heeft om de CVP-lijst voor de gemeenteraadsverkiezingen aan te voeren. "Zo iets is onverenigbaar met een ministerpost", verantwoordde Coens zijn beslissing. Alles tezamen: je zou voor minder depressief worden. Het is dan ook niet voor niets dat Daniël Coens heel recent aankondigde een interview toe te staan over zijn post-ministerlijke depressie.

Naast het spel zijn er ook de knikkers. Om alle misverstanden te vermijden: wij hebben altijd al gedacht dat Coens een pruter was. Hij heeft bespaard, geknoeid, geknipt, gesneden. Neem het sekundair onderwijs: door Sint-Anna zijn er een hele trits leraars afgedankt. Daardoor werden de overige leraars natuurlijk zwaarder belast. Bovendien belanden ze in een nepstatuut. Het heeft iets aandoenlijks om die veertigers daarna de Brusselse straten te horen volgeschelden. Maar Coens hoort niet goed aan één kant. Hij ploegde dus voort.

Ook in het hoger onderwijs heeft Danny wat aangericht. Per decreet walste hij de kleinere schooltjes plat door grote mastodonten: rationalisering heet dat.

Het wonderlijke van die vent is dat hij zijn puihooft blééf verkopen. Zo liet Coens zich na Sint-Anna ontvallen dat "als er nog verder zou bespaard worden, hij zijn ontslag zou indienen". Maar Verhofstadt kwam opnieuw langs en Coens bleef zedig op zijn postje.

Nog zo'n leuke: hij heeft sinds '81 beloofd dat er een Hoge Raad voor het Rijksonderwijs zou komen. Die is er nooit gekomen, maar door dat telkens te beloven, slaagde Coens er wel in de kritiek van zijn opposanten te counteren. Coens heeft ooit eens

beweerd dat er nooit een numerus clausus voor geneeskunde zou komen: zijn sociale visie liet dat niet toe, je kent dat soort argumenten. Maar desondanks is onder zijn 'bewind' een numerus clausus voor geneeskundestudenten vanaf '90 in het vooruitzicht gesteld.

Natuurlijk gaat Coens ook de geschiedenis in als de konsekwentste snoeier van sociale subsidies in de universitaire sektor. Als je kapot, moet je goed kappen, en Coens halveerde die sociale toelagen. Hij verklaarde nadien dat het "niet om sociale besparingen gaat". Coens lijkt een beetje op de dirigent van het orkest van de Titanic. Die riep ook: "verder spelen mensen, er is niets aan de hand". Coens is verzopen.

Jaja Sonja

In Holsbeek woont Sonja Sonnevile, een dynamische dame. Sonja is modeontwerp-

ster, en laat zich bij het kreëren van haar creaties inspireren door "Het bruisend dagelijks leven waarin zich ook de vrijgevochten vrouwtjes van haar soort bewegen: de uitstappen, de vakanties, de shopping, de sfeer van het boeiend schepend vak dat het hare is..."

So what, mompelt u. Wel, Sonnevile heeft iets te maken met onze eigen unief, want ze heeft een KU Leuven *collectie sportwear* ontworpen - zoals u overigens kan zien op de foto. Waarom precies Sonnevile deze buitengewone eer te beurt viel, kunnen wij alleen maar raden.

Alhoewel: de persmededeling laat weinig aan de verbeelding over. "Twee donkerbruine ogen die een enorme dosis werkkraacht uitstralen, twee handen die creatief zijn, een uitgesproken dosis modisch bewustzijn dat zrefkezer in de collecties vertaald wordt. Ziedaar de robotfoto van de vooraanstaande Belgische damescouturier Sonja Sonnevile." En daar kon en kan waarschijnlijk niemand, ook ons aller rektor, niet aan weerstaan.

EKSAMENS

Als de studiedruk het hoogst is...

Reeds enkele jaren is studiedruk een heet hangijzer in het universitaire onderwijsbeleid. Bij Kringraad staat het probleem al sinds 1980 met de regelmaat van een klok op de agenda. Ook bij de academische overheid daagt langzaam maar zeker het besef dat er zoiets als studiedruk bestaat, meer nog, dat die wel eens onredelijk hoog zou kunnen liggen. In deze tijd van het jaar kan je dat als student aan den lijve ondervinden. We maken je even wegwijs in de problematiek.

Onder studiedruk of studielast verstaat men de psychologische en fysieke belasting die een student ondervindt bij het verwerken van de opgelegde studie-taak. Studiedruk is in de praktijk dan ook afhankelijk van een heleboel factoren, zoals de begaafdheid van de individuele student, zijn fysisch en psychisch uithoudingsvermogen, zijn voorkennis, het docerendrag van de proffen, het eksamensysteem, en niet in het minst natuurlijk de meer 'objektieve' faktor van het aangeboden programma dat aan iedere student een bepaalde hoeveelheid kolleges en een bepaald aantal bladzijden oplegt. Al bij al een moeilijk te becijferen gegeven, zodat nog wel eens de opmerking valt dat studiedruk een ingebeelde ziekte zou zijn.

Toch zijn er een aantal *indikatoren* die wijzen op een sterke toename van de studiedruk gedurende de laatste tien à vijftien jaar in tal van studierichtingen. Studies van bijvoorbeeld Manu Bracke (studentendokter) en Erik Depreuw (Dienst voor Studie-advies) hebben gewezen op een sterke toename van mediatiegebruik en slaaptostormen tijdens de eksamenperiode. Ook het aantal verplichte kollege-uren en het aantal te kennen bladzijden is in de loop van de jaren sterk gestegen. In het licht van die vaststellingen is het bijna onmogelijk nu langer te ontkennen dat er een verband is tussen stijgende studiedruk en dalende slaagcijfers. Alle verschijnselen wijzen in de richting van een te hoge

studiedruk.

Om de zwaarte van een programma effectief aan te tonen heb je echter twee dingen nodig: een meetstelsel en een norm waaraan je de meetresultaten kan toetsen. Studiedruk wordt doorgaans gemeten op basis van een vrij concreet gegeven: de *effektief bestede studietijd*. Voor het meten van die studietijd kan je beroep doen op twee methodes.

Voor eerst is er de *tijdschrijfmethode*: een aantal studenten noteert nauwkeurig gedurende een bepaalde periode hoeveel tijd zij aan de verschillende onderdelen van hun programma besteden. Deze methode levert zeer nauwkeurige gegevens op over de studiedruk, maar is zeer tijdrovend en dus moeilijk toepasbaar.

Bij de methode van de *paarsgewijze vergelijking* legt men aan de studenten een lijst voor met de vakken die zij in het vorig jaar gekregen hebben. Voor elk paar vakken duiden de studenten aan welk vak hen het meeste tijd heeft gekost. Zo kan men de vakken rangschikken volgens hun relatieve zwaarte. Op basis van enkele jk-vakken (vakken waarvan de studietijd met vrij grote zekerheid is te bepalen) zet men die relatieve schaal om in een absolute. Deze methode is eenvoudig toepasbaar, maar levert wel minder betrouwbare resultaten op.

Vuist

Het is echter niet altijd mogelijk de studietijd te meten: bij een programma-hervorming zal men de studietijd van het toekomstige programma enkel kunnen schatten, en wel op basis van het aantal kollege-uren. Tot voor kort paste men een *lineaire vuistregel* toe: voor elk uur hoorcollege rekende men drie uur bijkomende verwerkingstijd, en nu werk-kollege werd op één uur bijkomende verwerkingstijd geschat. Op basis van de metingen die de Dienst Universitair Onderwijs (DUO) de afgelopen jaren verrichtte werden onlangs *gedifferentieerde vuistregels* vooropgesteld: de verwerkingstijd voor één uur kollege varieert met het aantal semestereuren van dit vak: een uur kollege van een vak met één semesteruur vergt gemiddeld veel meer verwerkingstijd dan een uur van

(Foto Hendrik Delagrane)

een vak van vier semestereuren. Bovendien zijn er ook nog verschillen tussen humane en exakte wetenschappen: in deze laatste is er heel wat meer studietijd nodig voor de verwerking van een uur kollege dan in humane wetenschappen. In elk geval moeten in een beleid dat gericht is op het beheersen van de studietijd schatting en meting sterk samengaan. Regelmatige metingen moeten betrouwbare vuistregels opleveren om programma-hervormingen korrekt in te schatten, terwijl metingen na het proeftraaien van een nieuw programma eventueel bijsturen moeten mogelijk maken.

Voor zo'n beleid is natuurlijk in de eerste plaats een *norm* nodig. Je kan een norm medisch of cultureel bepalen. Bij een *medisch* bepaalde norm leg je enkel een fysieke grens vast tot waar je kan gaan, zodat de eksamenreeks net geen overlevingsstocht met Paris-Dakar-toestanden wordt. Het lijkt zeker verkieslijker een *kulturele* norm te hanteren. Men gaat er dan van uit dat de studenten, net als andere groepen in de maatschappij, recht hebben op deelname aan het sociale en kulturele leven van die maatschappij. Bovenal is een norm belangrijk omdat op die manier de band gelegd wordt met de kwaliteit van het onderwijs, met een onderwijskundig

verantwoorde en haalbare studieactiviteit. In 1983 aanvaardde Akademische Raad het voorstel van de studentenvertegenwoordiging om de *bovengrens* voor de studiedruk op 1900 uren vast te leggen. Men wilde echter niet weten van een permanent controle-organ dat zou toezien op de naleving van die norm. Het is ondertussen duidelijk geworden dat een norm zonder een echt controle-organ een lege doos is. Waar loopt die controle in het huidige systeem dan precies fout?

In eerste instantie zijn de Permanente Onderwijscommissies verantwoordelijk voor de controle op de studiedruk. Zij moeten programma-hervormingen uitwerken, kunnen best oordelen over de zwaarte van een programma of de onderwijskundige samenstelling ervan. In de praktijk worden onderwijskundige belangen echter steeds weer doorkruist door belangen van financiële of persoonlijke aard ('baas in eigen vak').

Van studentenzijde wijst Kringraad al verschillende jaren op de afwezigheid van een serieuze controle en de dringende noodzaak van structurele veranderingen om die controle op studiedruk mogelijk te maken. Verder dan de erkenning van het probleem en enkele okkasionele toegevingen - voor het eerst stuurde de Akademische Raad dit akademiejaar een programma-hervorming terug omdat het de bovengrens van 1900 uren overschreed - wil de academische overheid voorlopig niet gaan. Dat bleek nog op de Onderwijsraad in maart, toen het studentenvoorstel om tot een syste-

matische en structurele controle van de studiedruk te komen, opnieuw werd afgewezen. Zo krijg je de paradoxale situatie dat zowel de rektor, de Vlaamse Interuniversitaire Raad (Vlir), een aantal dekanen en heel wat proffen weten en vinden dat de studiedruk te hoog ligt, maar terugschrikken voor een grondige en fundamentele aanpak van het probleem. Maar ook dat probleem is al langer bekend.

Bart Van den Bossche

Werkloze schoolverlaters

In het Leuvense zal er in de komende maanden een informatiecampagne worden opgezet die zich richt tot werkloze schoolverlaters. Via affiches en folders zal deze categorie werklozen erop gewezen worden dat ze recht hebben op een financiële bijpassing van het OCMW. De wachttijdelijking die ze als werkloze schoolverlater ontvangen (13.338 fr), blijkt immers lager te zijn dan het gewaarborgd bestaansminimum van 15.617 fr.

Daarnaast zal er bij de nieuwe regering worden op aangedrongen de huidige reglementering te herzien.

Het initiatief gaat uit van de ABVV-werklozenwerking, de ACV-werklozenwerking, de Werklozenateliers Leuven en het Leuven's Jongeren Advies Centrum. Bijkomende informatie kan je krijgen op het JAC, Amerikaalaan 3 te Leuven. ☎ 016/22.85.82

WEINIG GARANTIES VOOR GOEDE SPREIDING

Eksamens, ze staan voor de deur en de student bereidt er zich op voor. Die voorbereiding kan vlotter verlopen naarmate de student meer zicht heeft op het eksamenverloop dat hem te wachten staat. In het eksamenreglement staat dan ook dat de eksamenregeling vijf weken vóór de eksamens bekend moet zijn. Maar zelfs indien dat gebeurt, verloopt het verder niet altijd van een leien dakje.

Bij Wina bijvoorbeeld vormen de eksamenregelingen een echt probleem. Voor de 1ste licentie had men vorig jaar al gekonstateerd dat het aantal eksamenweken niet volstond om een evenwichtige regeling op te stellen. Daarom hebben de studenten gevraagd om de deliberatiedatum één week te verschuiven. Dat is ook gebeurd, maar nu blijkt dat er geen enkele prof bereid is in die laatste supplementaire week eksamen af te nemen. Een maat voor niets dus, ware het niet dat Fons Van Daele zijn eksamens in extremis nog wilde herschikken.

Het hele probleem is klaarblijkelijk een gevolg van het feit dat er in verband met de opstelling van eksamenroosters nauwelijks iets gereglementeerd is. Zoals we in Veto 26 al schreven, hangt alles af van de ingesteldheid van de professoren. Dat professoren in juni nog snel een buitenlandse reis ondernemen is een veel gehoord verwijt. Ook bij Wina zijn er

professoren die bij de opstelling van de regeling erg veelzijdig zijn en nagenoeg geen ruimte laten voor herschikking. De meeste proffen willen hun vak in de eerste eksamenweken rond krijgen en willen niet op zaterdag eksamineren. Een extreem voorbeeld wat dat betreft is professor Smeyers.

Een bijkomend probleem vormen de vakken van professoren van een andere fakulteit, Wetenschapsleer en Godsdienst bijvoorbeeld. Daarvoor zijn om organisatorische redenen vaste data voorzien wat de speelruimte beperkt.

In de fakulteit Landbouwwetenschappen zijn er over het algemeen weinig problemen. Wel is het zo dat de professoren in de hogere jaren data opgeven waarop zij *beschikbaar* zijn. Volgens het reglement zouden ze echter een lijst van data moeten geven waarop ze *niet beschikbaar* zijn. De bedoeling daarvan is de flexibiliteit verhogen in het voordeel van de studenten. Maar in de praktijk blijkt dus dat heel wat proffen strikte eisen stellen en op die manier de eksamenregeling *dikteren*. Toeh valt de regeling bij Landbouwwetenschappen wel mee. In de kandidaturen heeft men meestal één week tijd om een vak voor te bereiden. In de licentiejaren, waar het aantal vakken hoger ligt, worden er meestal twee à drie eksamens per week afgenomen.

Op het Sportkot hebben de studenten geen inspraak bij de opstelling van de eksamenrooster. Het is voor de sportstudenten ook erg moeilijk om eksamens verplaatst te krijgen. Ze mogen onderling niets wisselen, enkel bij ziekte of zware problemen wil men iets doen. De meeste studenten leggen 3 à 4 eksamens per week af.

Bij Toegepaste Wetenschappen experimenteert men momenteel met een eksamen-wissel-systeem: twee studenten mogen met elkaar van plaats wisselen. Op dit moment kan het nog maar in beperkte mate, maar indien het meevalt zal het systeem veralgemeend worden over de hele fakulteit. VTK stelt wel dat de eksamenregeling praktisch nooit gunstig kan uitvallen. Het aantal vakken is nogal groot om op een ruime manier in een paar weken af te handelen.

Die enkele voorbeelden illustreren dat slechte eksamenregelingen wellicht vaak een samenloop van omstandigheden zijn maar vaak ook het gevolg van een gebrek aan goodwill bij eksaminatoren. In eerste instantie zou het eksamenreglement wat dat betreft veel strikter moeten nageleefd worden. Bovendien biedt het bestaande reglement slechts een zeer beperkte garantie. Theoretisch is het bijvoorbeeld nog altijd mogelijk dat je twee eksamens op één dag te verwerken krijgt.

(CR/DW)

THESIS-werk

méer dan
HERSENEN-werk!

acco

KOPIEERT eindwerken

als GEDRUKT

én SNEL

én VERZORGD tot in de ....

acco

kopiedienst

vesaliusstraat 13 leuven
016/23.35.20 - 22.12.49

De zekerheden des levens

U slaagt of u slaagt niet

(Foto Jeroen Revalk)

Kent u ook die prof die bij het begin van elk akademiejaar zijn eerste les lichtjes teatraal begint met: "Dames en heren, kijkt u links, kijkt u rechts, slechts één van u drieën zal hier volgend jaar nog zitten." De simpele man heeft helaas niet volledig ongelijk. Al verschillende jaren dalen de slaagcijfers aan de KUL. En ze blijven dalen. Ook u zal dat binnenkort aan den lijve ondervinden.

De Dienst Universitair Onderwijs (DUO) rapporteert sinds 1980 jaarlijks over de rekrutering en de slaagcijfers van generatiestudenten, dat zijn studenten die zich voor de eerste keer in de eerste kandidatuur inschrijven. Vanaf dit jaar verzamelt DUO ook gegevens over de latere studievoortgang. Uit een vergelijking van al die cijfers van verschillende akademiejaren is dikwijls geen duidelijk patroon te halen. Maar een aantal trends zijn zo opvallend dat ze niet te ontkennen vallen.

beeld een vorm van numerus clausus) zijn ingebouwd, wordt de eerste kandidatuur bijna automatisch een selecterende jaar. Dat minstens de helft van de studenten weggezelekt wordt, is echter niet normaal te noemen. Ook in de studierichting waar er dan wel 'gezelekteerde' studenten in eerste kandidatuur belanden, namelijk Burgerlijk Ingenieur, ligt het slaagpercentage niet zo hoog als men zou verwachten: 66,4 %. De lage slaagcijfers kunnen dus niet alleen verklaard worden door de selecterende functie van de eerste kandidatuur.

Rekruten

Dikwijls wordt nogal simpelweg aangenomen dat de zwakke slaagpercentages te wijten zijn aan een slechtere rekrutering. De nieuwe eerstejaarsstudenten zouden niet meer zo goed voorbereid uit het middelbaar onderwijs komen. Een verleden jaar in *Onze Alma Mater* gepubliceerd onderzoekje naar de aanvankelijke kennis van nieuwe eerste kenners in Letteren en Wijsbegeerte vertrekt ook vanuit die veronderstelling: "Al geruime tijd werd er door professoren, assistenten

met een zogenaamde A-vooropleiding (met een vakkenpakket dat gebaseerd is op klassieke talen, wiskunde of wetenschappen) en studenten met een B-vooropleiding (onder andere menswetenschappen, economische, moderne talen). Van de A-richtingen slaagt ongeveer 48 % van de studenten, van de B-richtingen slechts 15 %. Conclusie: het zijn niet de studenten met een type 1-achtergrond die minder slaagkansen hebben, wel de studenten met een B-vooropleiding (uit type 1 of type 2).

Uit de DUO-cijfers blijkt voorts dat het aantal studenten met een B-vooropleiding daalt. Er komen met andere woorden meer en meer studenten uit 'sterkere' richtingen van het middelbaar onderwijs naar de universiteit. Redelijkwijze mag men aannemen dat de slaagcijfers dan ook zullen stijgen. Maar dat is dus niet het geval.

Tenzij men nu zou gaan beweren dat het peil van het volledige middelbaar onderwijs gedaald is, is er alleen op basis van de vooropleiding geen verklaring te geven voor het dalende slaagpercentage. Ook het al geciteerde L&W-onderzoek - dat toch de slechtere voorkennis als uitgangspunt neemt - durft die laatste conclusie niet trekken. "Overigens is er geen enkele reden om op basis van de besproken testresultaten aan te nemen dat het middelbaar onderwijs in het algemeen te kort zou schieten of dat de kwaliteit ervan verminderd zou zijn t.o.v. vroeger."

Als de oorzaak van de dalende slaagcijfers niet bij de normale selectie in eerste kandidatuur of bij de vooropleiding ligt, dan blijven er twee mogelijkheden over: de individuele student of het onderwijs- en examensysteem van de universiteit.

Voorlopig heeft nog niemand kunnen bewijzen dat 'de student van tegenwoordig' of minder intellectuele capaciteiten beschikt, dat hij minder gemotiveerd is (het Noodlottig Verband tussen economische crisis en motivatie), dat hij snel ontnoedigd of nog onvolwassen is, of dat het aan de Alma-fast food ligt. Die factoren kunnen meespelen maar geven zeker geen uiteindelijke verklaring.

Professor Cloet beweerde ooit, ook al in *Onze Alma Mater*: "Op 10 studenten die mislukten waren er 6 die niet over voldoende verstandelijke aanleg beschikten, 2 die zich onvoldoende hebben ingespannen, 1 die zich niet 'kon' inzetten en 1 die om nog andere redenen niet slaagde." En daarmee ligt dan de volledige schuld bij de student. Het examen- en onderwijsstelsel blijft buiten schot. Nochtans wijzen een aantal gegevens in de tegenovergestelde richting.

De spektakulairste daling van de slaag-

cijfers is meestal te vinden in de richtingen in expansie. Eén duidelijk voorbeeld: tussen 1980 en 1987 daalde het slaagpercentage in Economie met 23 %, in Toegepaste Economie met 29 % en in Handelingen met 24 %. Een enorme toename van studenten heeft natuurlijk onvermijdelijk tot gevolg dat de kwaliteit van de onderwijsverstreking erop achteruit gaat. Bovendien is in deze fakulteit het moniterraat slecht uitgebouwd. Ook in andere richtingen is de begeleiding van (eerstejaars)studenten niet altijd ideaal. Zo'n situatie moet dan wel tot 'scheefgroei' leiden.

In vele richtingen blijven ondertussen de studieprogramma's en de omvang van cursussen toenemen. De snelle evolutie van de wetenschap zal daar wel veel mee te maken hebben, en profen willen al die nieuwe kennis wat graag doorgeven. Dat onderwijs louter overdracht moet zijn van zoveel mogelijk ideeën en feiten is echter een verouderde onderwijsvisie. Daarnaast heeft ook de uitbreiding van het academisch kader belang gehad bij de samenstelling van programma's: vaak werden vakken toegevoegd aan het programma alleen maar omdat alle profen aan hun minimum aantal jaaruren moesten komen. Sneloien in vakken en programma's kan in vele

alleen privé-belangen doorwegen (vandaar dat Kringraad pleit voor een controle-organ dat toeziet op alle programmawijzigingen).

Daar er inderdaad wel eens iets zou kunnen haperen aan het examen- en onderwijsstelsel spreekt ook uit de slaagcijfers van de latere jaren. Enkel de cijfers van de laatste drie akademiejaren zijn daarvan beschikbaar. In het tweede jaar lopen de slaagpercentages naargelang de studierichting uiteen van 65 % tot 95 %, in het derde jaar nog van 74 % tot 100 %. Men zou verwachten dat na een 'grondige' selectie in eerste kandidatuur de percentages in de volgende jaren minder uiteenlopen. Bovendien blijkt er een negatieve samenhang te zijn tussen de slaagpercentages in het eerste en tweede jaar en die in het tweede en derde jaar: een hoog slaagpercentage in het eerste jaar heeft als gevolg een laag percentage in het volgende jaar. Volgens DUO "verdient dit nader onderzoek" indien die tendens de volgende akademiejaren systematisch zou terugkomen.

Grote verschillen ook tussen eindjaren met tesis en eindjaren zonder tesis. In studierichtingen waar een tesis verplicht is, hebben 20 % tot 50 % een tesisjaar aan hun broek. In studierichtingen zonder tesisverplichting is het slaagper-

Globale slaagcijfers vanaf 1979-80

Akademiejaar	Humane	Biomed.	Exakte	Totaal
1979-80	47,0%	45,1%	54,1%	48,1%
1980-81	46,0%	45,2%	51,5%	47,1%
1981-82	47,1%	50,3%	52,5%	49,0%
1982-83	44,4%	52,6%	54,4%	48,3%
1983-84	43,2%	48,2%	52,9%	46,6%
1984-85	40,0%	47,6%	51,9%	44,3%
1985-86	40,7%	47,0%	50,1%	44,2%
1986-87	38,4%	46,0%	53,2%	43,4%

gevallen geen kwaad.

Die evolutie in de programmatie heeft tot gevolg dat de examenstof opgedeeft is in een veel te grote reeks vakken, wat zeker niet ten goede komt aan de student. Als dan ook nog eens de examens gespreid worden over een veel te lange periode krijg je het fenomeen dat de examenstress veel vroeger op het jaar begint, dat door de duur van de examenperiode die stress nog eens wordt verhoogd en dat de examens nodeloos detailistisch worden omdat de studenten zozeer tijd genoeg hebben om alles te studeren. Een grondige herziening van het examensysteem dringt zich dus op.

Tegenover al deze bijna-automatismen staat geen mechanisme dat die evolutie kan tegengaan. In theorie zou bijvoorbeeld de controle op programma-uitbreidingen en studiedruk in de Permanente Onderwijscommissies moeten gebeuren, maar de macht is daar zo gekoncentreerd binnen één groep (de profen) dat er dikwijls geen plaats is voor onderwijskundige argumentatie en

centage 95 % en meer. "In ieder geval en wat de verklaring ook moge zijn, vanuit sociale overwegingen achten wij het geraadzaam om studietoelagen zoveel mogelijk te vermijden. In de mate dat de verschillen tussen richtingen aan structurele factoren, d.i. factoren eigen aan het onderwijsstelsel zelf, moeten worden toegeschreven (...), kunnen ze worden vorm van discriminatie worden opgevat, die best op zo kort mogelijk termijn wordt weggewerkt", aldus DUO.

Spijtig genoeg moet DUO in haar rapporten nogal dikwijls opmerken dat zulke problematieken in de toekomst onderzocht zouden moeten worden. Dat DUO dat nu niet doet, is voor een belangrijk deel te wijten aan het personeelsgebrek bij DUO. Hopelijk zij de academische overheid snel in dat er een uitgebreid onderzoek nodig is naar de dalende slaagpercentages. En daarbij gaat men best niet teveel op zijn centen zitten.

Erik Paredis

Selektieren

Voor de slaagcijfers van de generatiestudenten verdienen een grondige studie. Al jaren vertonen ze een dalende trend. Verleden akademiejaar werd een dieptepunt bereikt met een percentage van 43,3 %. Opgesplitst naar de groepen komt men voor Exakte Wetenschappen op 52,2 %, voor Biomedische Wetenschappen op 46 % en voor Humane Wetenschappen op 38,4 %. Globaal genomen heeft een generatiestudent uit Exakte Wetenschappen dus 15 % meer kans om te slagen dan een student uit Humane Wetenschappen.

In een universitair systeem waar geen structurele toegangsdrampels (bijvoor-

en monitoren geklaagd over de voorkomen van de eerstejaarsstudenten. (...) In gesprekken en rapporten over zwakke slaagpercentages werden vaak die factoren als oorzaak aangewezen." Het hele onderzoek levert echter geen bewijzen voor die stelling.

Als argument voor zulke beweringen wordt meestal het feit gebruikt dat de universiteit de laatste jaren meer en meer uit het VSO rekruteert, en dat die zwakkere studenten dus wel uit het VSO moeten komen. De DUO-cijfers tonen echter onduidelijk aan dat de verschillen tussen type 1 en type 2 in dat opzicht volledig te verwaarlozen zijn. Wel bestaat er een nadrukkelijk verschil, identiek in beide types, tussen studenten

SOCIO-KULTURELE GELIJKHEID?

Nadat in 1986 de conclusies van de denkgroep *Bevordering van de sociaal-culturele gelijkheid van kansen* van professor Lammertijn bekend raakten, heeft DUO in haar gegevens ook de sociale herkomst van generatiestudenten opgenomen. Lammertijn kwam ten eerste tot de conclusie dat de Democratisering van het Onderwijs niet gelukt is: studenten uit de laag hogere socio-professionele niveau (SPN) zijn nog altijd oververtegenwoordigd ten opzichte van studenten uit het lagere SPN. Ten tweede bewees Lammertijn dat de democratiserende werking die van het onderwijs verwacht mag worden, ook mislukt: tijdens en na hun studies bijvallen studenten uit het lagere SPN benadeeld ten opzichte van de andere.

De DUO-cijfers bevestigen die conclusies volledig. Ongeveer 25 %

van de generatiestudenten komt uit het hoogste SPN, slechts 17 % komt uit het laagste SPN. Die scheve verdeling is het meest uitgesproken in de Biomedische Wetenschappen. Een blik op de slaagcijfers leert dat tijdens de studies die ongelijkheid blijft bestaan. Het hoger SPN haalt telkens het hoogste en het lager SPN telkens het laagste slaagcijfer. Het verschil tussen beide niveaus bedraagt 15 tot 20 %. Bovendien haken studenten uit het lagere SPN in veel grotere mate af in de loop van het akademiejaar. Van gelijkheid van kansen is er dus nog lang geen sprake. Dat iedereen het rapport Lammertijn er nog eens op naslaat en dat de discussie over conclusies en beleidsvoorstellen heropend wordt. We worden hier ongeduldig.

Erik Paredis

PILLEN

Een kleine dosis kan sporadisch

Een pepmiddel of een kalmeerpil?

Blok en eksamens. De studenten voor wie het allemaal maar een fluitje van een cent is, lopen erg dun gezaaid. De overgrote meerderheid wordt al eens gekonfronteerd met problemen tijdens deze drukke periode van het jaar: oververmoeidheid, stress, huiltanden, slapeloosheid, zenuwachtigheid... Je kan die problemen zelf proberen op te lossen of je kan je heil zoeken in de wondere wereld van de artsenuit. Twee soorten geneesmiddelen kunnen je eventueel vooruithelpen: pepmiddelen en slaap- of kalmeermiddelen.

Bij de pepmiddelen zijn de amfetamines (Bifetamine, Perfetine...) het krachtigst. Ze worden ook gebruikt bij doping in de sport. Daarnaast bestaan er afgeleiden van de amfetamines, waarvan sommige nauwelijks minder sterk zijn dan de amfetamines zelf. Het gaat dan om Captagon of Relatine... Indien je de normale dosis oprijft, zijn deze middelen in ieder geval even sterk als amfetamines. Verder bestaan er nog middelen als Reaktivin (vitamines + centraal stimulerend middel), Captavit (vitamines + ietwat stimulerend stof) en Stimul (een zuivere stof, zonder vitamines dus). Deze middelen kennen praktisch geen medisch gebruik, alleen bij enkele zeldzame neurologische aandoeningen worden ze nog tevoorschijn gehaald. Soms worden ze ook gebruikt om de eetlust te remmen, om te vermageren dus. Een ander krachtig, maar kort stimulerend middel is tenslotte cocaïne.

Effekt

Wat is nu de werking van stimulerende middelen bij een matige dosis? Deze middelen hebben effect op de hersenen, ze doen de bloeddruk stijgen en het hart gaat er krachtiger en sneller van kloppen. Je krijgt er minder honger van en je vermoeidheid daalt: je kan beter presteren op lichamelijke en geestelijke vlak. Deze verbetering is vooral kwantitatief. Of pepmiddelen ook invloed hebben op de kwaliteit van de prestatie is niet met zekerheid geweten. Ze doen wel de gedachten gang beter vlotten, het associatie- en het reactievermogen stijgen en ze bezorgen je een gevoel van euforie en zelfvertrouwen, wat ook impliceert dat je minder aan zelfkritiek zal doen. Wanneer deze middelen sporadisch gebruikt worden door psychisch gezonde mensen is dan een kleine dosis, dan bestaat er niet veel gevaar. Indien één van deze drie voorwaarden echter niet vervuld is, dan is het gebruik ervan af te raden. Een negatieve implicatie van het gebruik van pepmiddelen is dat je een schuld aangaat met je lichaam: die schuld zul je vrij snel moeten terugbetalen door extra-trust te nemen.

Sommige mensen zijn gevoeliger voor de werking van pepmiddelen dan andere. Zo kan het gebruik van een stimulerend middel bij de ene persoon leiden tot een soepelere gedachten gang, maar bij de andere tot gedachtenvlucht: een verwarde gedachten gang en geëxalteerd-manisch gedrag (je vertelt aan één stuk door onzinnige dingen, je beweegt je repetitief...) Het gevoel van euforie wordt ook omgezet in een gevoel van disforie. Bij een te hoge dosis kan de betrokkene hallucinaties krijgen, agressief worden en een stijgende bloeddruk kan leiden tot een hersenbloeding met de dood tot gevolg.

Gevaar

Het gevaar van pepmiddelen is vooral dat één keer leidt tot meerdere keren. Wanneer je deze middelen gedurende weken gebruikt, dan vermindert het effect. Je zult meer moeten innemen om een zelfde resultaat te bekomen. Op

lange termijn kan dat leiden tot geestestoornissen, hallucinaties, geheugen- en concentratiestoornissen... Uiteindelijk daalt de kwaliteit van het prestatievermogen: je wordt gefascineerd door je eigen denkwereld, je staat niet meer open voor de ideeën van anderen, je krijgt achtervolgingswaan... Indien je eenmaal zo ver bent, kunnen deze stoffen een verslavende werking krijgen: wanneer je stopt, voel je je zo slecht dat je automatisch weer naar pepmiddelen grijpt. Al deze middelen zijn in het bijzonder gevaarlijk voor psychisch-belaste mensen: mensen die voorbestemd zijn voor psychische stoornissen (bijvoorbeeld schizofrenie) kunnen door het gebruik van amfetamines echt psychotisch decompenseren.

Slaap

Een tweede geneesmiddel waar studenten baat bij kunnen hebben tijdens de examens zijn slaap- en kalmeermiddelen. Slaap- en kalmeermiddelen dempen de hersenfunkties. Kalmeermiddelen worden voorgeschreven voor gebruik overdag, slaapmiddelen voor gebruik 's avonds. Dikwijls gaat het daarbij om dezelfde stoffen. Je kan deze stoffen indelen in twee grote groepen: de Barbituraten en de Benzodiazepines. Momenteel verkiest men de tweede soort altijd boven de eerste: de Benzodiazepines zijn namelijk minder toxisch bij een overdosis, ze verminderen zeer specifiek gevoelens zoals angst, opgejaagdheid, prikkelbaarheid zonder dat ze de waakzaamheid in het algemeen aantasten. Het gaat hier om middelen zoals Levaxol, Lysanxia, Temesta, Mogadon, Noktamil, Euhypnol... Tijdens de eerste dagen dat je deze middelen gebruikt, vermindert de gerichte aandacht die je nodig hebt om te studeren: de waakzaamheid, het oordeelsvermogen en het interpretatievermogen dalen. Indien je ze zou combineren met een andere kalmerende stof of met alcohol, dan wordt de werking opgedreven. Deze middelen kunnen geen beschadigingen aan hart, nieren, lever of huid teweegbrengen. Of ze de hersenen beschadigen is niet met zekerheid geweten. Ze kunnen in ieder geval wel verslavend werken, je kan je er emotioneel aan gaan hechten. Wanneer je deze middelen gebruikt, kan je dus best een strikte tijdslijmter voorstellen: tot dan en niet langer.

Goed en genoeg slapen is ook zeer belangrijk tijdens de examens. Acht uur slapen is daarbij niet voor iedereen een

nodzaak. Je hebt genoeg geslapen wanneer je je de volgende dag fit voelt. Sommige mensen hebben vaak het subjectief gevoel dat ze slecht slapen. Wanneer dat echter objectief nagegaan wordt, dan blijkt dat helemaal niet zo te zijn. Koffie en stimulerende middelen na de middag zorgen wel voor een slechtere slaap. Enkele elementaire regels in verband met slaaphygiëne:

- 1) Slaap zoveel als nodig is om fit te zijn.
- 2) Sta op een vast uur op, zodat je een regulier slaap- en waak-systeem ontwikkelt.
- 3) Zorg voor een vaste hoeveelheid fysieke inspanning per dag. Dat bezorgt je een diepere slaap.
- 4) Scherm je af van storende geluiden.
- 5) Honger is slecht voor de slaap. Eet iets of drink een warm drankje met wat zoetheid vooraleer je gaat slapen.
- 6) Drink geen koffie na de middag.
- 7) Slaap een beetje overdag.
- 8) Maak je niet zenuwachtig als je niet kunt slapen: wees geduldig, sta eventueel op.
- 9) Kleed je niet te warm en draag losse nachtkledij.

Captagon

Tot besluit: wie er op het einde van z'n examenperiode een beetje doorzit, kan eventueel een nachtje doordoen met behulp van medicatie. Indien dit gebruik van geneesmiddelen sporadisch is en gebeurt met een strikte tijdslijmter voor ogen, dan is er geen groot gevaar mee gemoeid. Dat gevaar is er wel wanneer je gedurende een week 4 à 5 captagons per dag zou slikken.

Het is in ieder geval erg belangrijk dat je overleg pleegt met de studentendokter: maak strikte afspraken wat betreft dosering en tijdsduur en wees ook eerlijk wanneer je van deze afspraken afgeweken bent. En vooral: geloof in wat je neemt, de suggestie is hier minstens even belangrijk als de werking van het geneesmiddel zelf.

Carla Rosseels

Van 1 juni tot 8 juli organiseert het Medisch centrum voor studenten zijn examenservice. De studentendokters zijn dan dag en nacht bereikbaar, ook tijdens het weekend.

EERSTE VRAAG: EKSAMENREGLEMENT

Heb je er al eens aan gedacht dat de belangrijkste bladzijden die je deze zitting zal blokken, niet in je kursussen staan? Het examenreglement van de KU Leuven is immers minstens even belangrijk als de dikke stapels waar je op het examen over ondervraagd wordt. Hoelang voorbereidingstijd dient een prof te je te geven? Is het dragen van een kostuum verplicht? Heb je het recht een schriftelijk examen te vragen terwijl de algemene regel is dat de examens mondeling moeten afgelegd worden, of was het nu net omgekeerd? Is een verleidelijk decolleté toegelaten?

Het antwoord op deze en nog veel meer vragen vind je in de gele bladzijden van je kollegeroosters. Je leest ze best vóór je aan de examens begint zodat je op z'n minst weet wat je rechten en plichten zijn. Pas als je die grondig kent kan je, wanneer je onrecht wordt aangedaan, met kennis van zaken protesteren bij de ombudsman of de verantwoordelijke van je faculteitskring. Het is niet om de professoren terwille te zijn maar om de studenten te beschermen dat de Akademische Raad deze tekst in 1976 heeft opgesteld. Lezen dus. (PV)

VRIJSTELLINGEN

Vrijstellingen veroveren is niet eenvoudig. Weten wanneer je een vrijstelling verdient hebt, is dat al evenmin. Je krijgt een vrijstelling voor tweede zit wanneer je een 12 op een vak haalt en tegelijkertijd ofwel globaal 50 % haalt ofwel op de helft van de vakken geslaagd bent. Voor een vrijstelling in een bisjaar moet je een 14 halen en tegelijkertijd globaal 50 %. Hou er dus je gedachten bij. (EP)

(Foto Jeroen Revalk)

Goede raad

Fit blijven tijdens de examens

Op examens bereid je je best niet alleen geestelijk voor. Om de zware mentale stress aan te kunnen moet je ook lichamelijk fit voelen. Wie daaraan geen aandacht besteedt, zal zijn studierendement vaak snel zien dalen, en vergroot tot overmaat van ramp aanzienlijk z'n vatbaarheid voor allerlei ziektes. Zelfzorg is dus ook tijdens blokkeerperiodes erg belangrijk. Verstandig omgaan met voeding en lichaamsbeweging speelt hierin een grote rol.

Het gewone leven van de meeste studenten ligt nu stil, en dat tot eind juli of september. Ook sportbeoefening valt meestal uit de boot. Er dan mee starten zullen de meesten zeker te gek vinden.

Toch moet je niet direct ambitieuze trainingsschema's opstellen om je conditie op een aanvaardbaar peil te houden. Een paar keer per week een kwartier tot een half uur voor sport uittrekken volstaat. Die lichamelijke inspanning plan je dan wel best in de vooravond. De vermoeidheid die zo ontstaat, kan dan een tegengewicht vormen voor je geestelijke vermoeidheid, en je helpen later op de avond de slaap te vinden. Sport net vóór bedtijd verlengt daarentegen meestal de inslaaptijd.

Verder is het belangrijk er op te letten dat je je lichaam wel voldoende belast. Buiten adem geraken, eens goed zweten, mag gerust. Je polsslag mag oplopen tot 170 slagen per minuut min je leeftijd in jaren. Een gezonde inspanning is bijvoorbeeld 2,5 km lopen in ongeveer een kwartier of een half uur wandelen aan 7 km/u. Wie liever binnenshuis blijft, kan ook eenvoudigweg op en neer springen, met of zonder touw, best twee maal zo'n 20 tot 30 keer, met een pauze tussen. Niet doen in gehorige huizen.

Voor begeleide groepsport kon je vroeger terecht op de terreinen van het sportkot. Door de geringe opkomst vorige jaren zag Sportraad echter af van

verdere organisatie. Reservatie van terreinen voor persoonlijk gebruik blijft natuurlijk mogelijk. Let wel: doe dit ook nu tijdig; de personeelsleden van de KUL zorgen er immers voor dat de sportvelden ook tijdens de zomermaanden druk bezet zijn.

Bloedsuiker

Hoeveel, wat en wanneer je eet, bepaalt sterk hoe fit je je zal voelen. Honger lijden tijdens de examens is zeker uit den boze. Het hongergevoel is immers een signaal van je lichaam dat je bloedsuikergehalte aan het dalen is. Wie zijn ontbijt overslaat, hoeft niet verwonderd te zijn een paar uur later last te krijgen van concentratiestoornissen. Als je zo erg te lijden hebt van zenuwachtigheid dat je geen normale porties door je keel krijgt, schakel je best over op frekwente maar lichte maaltijden. Omgekeerd kan ook aandikken een probleem zijn tijdens examenperiodes. Met vet kan je lichaam dan niet veel meer aanvangen dan het opslaan. Om je bloedsuikergehalte binnen normale grenzen te houden is het nu ook weer niet nodig om extra suiker in de vorm van snoepgoed naar binnen te werken. Van teveel eten word je trouwens loom: met een volle maag studeer je niet goed.

Hoevel je er niet direct dikker van zal worden, heb je ook geen extra vitamines nodig als je een doorsnee wester dieet volgt. Je nieren zullen die voor het grootste deel binnen de paar uur deskundig terug verwijderen uit je lichaam. Sommige farmaceutische firma's verkopen preparaten "die het energieverbruik verbeteren". Die krikken waarschijnlijk enkel je studiekosten nog wat omhoog.

Tot vorig jaar werd tijdens de zittingen elke dag een evenwichtig samengesteld "blokmaaltijd" aangeraden. De werkloze diëtiste die daarvoor instond, maakt zich nu echter elders nuttig, zodat de studenten het voortaan allemaal zelf moeten uitzoeken. Jammer.

Katrien Callens

Kursus ombudsman voor beginners

“Wie schrik heeft, krijgt ook slaag”

Als je al eens wat gelezen hebt in die gele blaadjes van je kollege-rooster – men pleegt die wel eens eksamenreglement te noemen – ben je daar vast en zeker op ‘de ombudsman’ gestoten. Bij hem moet je terecht als je wil stoppen met je eksamen, maar ook als je uitstel wil. Over wat die taak als ombudsman zoal inhoudt, gingen we praten met Jos Creten, ombudsman van eerste kandidatuur Germaanse, en spreker op de jaarlijkse infovergadering voor de ombudsdienst, georganiseerd door Studie-advies.

Zo'n ombuds wordt door de onderwijscommissie benoemd. Het eksamenreglement bepaalt uitdrukkelijk dat hij aangeduid wordt “op voorstel van de studenten”. Dat de praktijk vaak enigszins anders is, moeten wij u ook niet meer vertellen. Meestal gebeurt de benoeming al in januari en de ombuds moet dan eigenlijk al aan de slag.

Creten: «Het begint al bij het opstellen van de eksamenregeling in december. Je houdt daar best een oogje op, om later problemen te vermijden.»

«Een paar weken vóór de eksamens, rond deze tijd van het jaar dus, komen dan de eerste die het niet meer zien zitten en er aan denken om ermee op te houden. Soms probeer ik ze om te praten om alsnog aan het eksamen deel te nemen. Al heb je natuurlijk ook studenten voor wie verder meedoen niet veel zin meer heeft. Iemand die tijdens de profeksamens 20 procent heeft gehaald bijvoorbeeld en die sindsdien niet veel meer heeft gedaan. Dat is een verloren zaak.»

«In de meeste gevallen hebben studenten er weinig belang bij op dit ogenblik te stoppen. Om de doodeenvoudige reden dat ze voor de eerste maanden nog geen alternatief hebben. Men kan niet onmiddellijk andere studies aanvatten en om werk vinden is meestal nog geen sprake.»

Doktersbriefje

Veto: *Eens de eksamens dan begonnen zijn, komt men naar u om uitstel te vragen. Volgens het eksamenreglement kan dat alleen in geval van 'overmacht'. Nu is dat begrip niet nader gespecificeerd. Kan een wat een ongunstige eksamenregeling al een reden zijn om uitstel te krijgen?*

Creten: «De toelichting bij het eksamenreglement zegt dat het de taak is van de ombudsman om vast te stellen wat als overmacht kan beschouwd worden. Je kan dat begrip heel verschillend opvatten. Sommigen bekijken het in strikt juridische zin. Overmacht is dan elk geval dat niet te voorzien is, iemand die op de dag van het eksamen een auto-ongeval meemaakt bijvoorbeeld, of die ernstig ziek wordt.»

«Ikzelf bekijk overmacht nogal pragmatisch. Er zijn, meen ik, allerlei redenen om een eksamen uit te stellen, gaande van “ik ben niet klaargekomen met m'n stof” tot heel serieuze redenen. Meestal bekijk ik eerst en vooral wat de consequenties zijn van het uitstel, voor de student zelf bedoel ik. Soms lost uitstellen niets op. Men geraakt daarmee alleen maar verder in de knoel. De meesten zien dat na wat praten zelf ook wel in.»

«Ook weeg ik de ernst van de redenen af met de gevolgen van de andere studenten en voor de prof in kwestie. Ik kan een

Fabiola

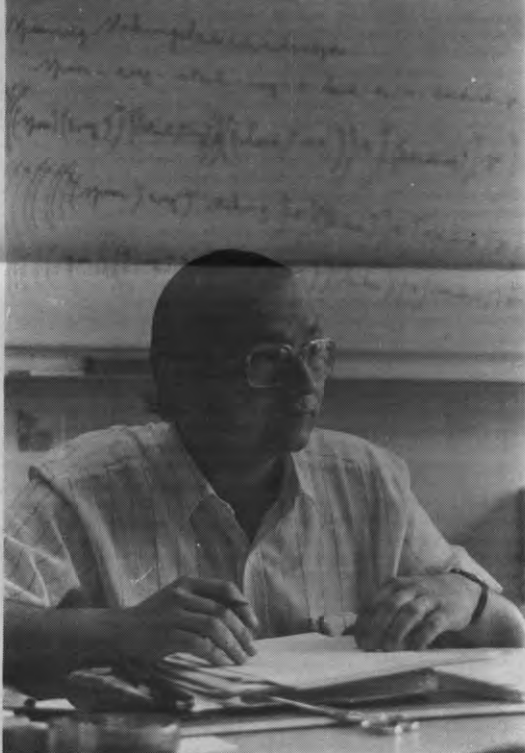
De werkgroep Stemrecht '88 zet zich in voor het bekomen van gemeentelijk stemrecht voor alle migranten die vijf jaar in België verblijven.

Om een ruimer publiek nogmaals stil te laten staan bij het feit dat er mensen in onze samenleving wonen die geen stemrecht genieten, werd er nu gestart met een prentkaartactie gericht tot koningin Fabiola. De kaart toont dan ook een foto van de koningin tussen hier geboren en opgegroeide migrantenkinderen.

De kostprijs van de prentkaart bedraagt 25 fr/stuk, maar dan krijg je de postzegel er wel bij. Ze is te bekomen bij Stemrecht '88, Paul Habetslaan 3 te 3600 Genk. Tel. 011/38.65.40.

prof moeilijk vragen voor iemand een extra eksamen te beleggen als de reden daartoe niet ernstig is. Maar als het helemaal geen moeilijkheden oplevert om iemand bij een andere eksamen-groep in te delen, zie ik niet in waarom ik dat uitstel zou weigeren.»

Veto: *Alles draait dus om wat u als een*

(Foto Hendrik Delagrangé)

serieuze reden beschouwt. U zult wel een hoop smoesjes moeten aanhoren?

Creten: «Dat is ook de voornaamste reden waarom ik mij liever pragmatisch opstel. Wie zich te strikt opstelt, wordt hoe dan ook beëtgemoeten. Iedereen weet dat het geen probleem is om aan doktersbriefjes te geraken. Ik vraag daar dus ook niet meer naar. Ik ken collega's die ook wel doen en die dan in de opzettige situatie terecht komen dat ze iemand een uitstel weigeren omdat die geen serieuze reden heeft. En een half uur later staat de persoon in kwestie daar opnieuw, dit keer met doktersbriefjes. Waarna ze dan toch nog moeten toegeven. Ik oriënteer me liever op de ware redenen.»

«Waar ik echt allergisch voor ben, zijn situaties waar men mij voor voldongen feiten plaatst. Iemand komt bij mij zeggen dat hij in de voormiddag niet naar het eksamen is geweest, en vraagt of ik nog voor een eksamen op een andere dag kan zorgen. Dan word ik kwaad. (lacht) Een avond voordien zou het eventueel nog wel kunnen.»

Veto: *Hoe reageert de prof in kwestie als*

u weer eens om een nieuw eksamen vraagt?

Creten: «Dat levert meestal weinig problemen op. Proffen zijn ook mensen. Wat ik wel steeds weiger, is uitleggen waarom ik uitstel toesta. Vooral om diskussies te vermijden. De dag dat men het mij lastig begint te maken door te eisen dat ik mij als ombuds zou motiveren, stop ik er mee. Trouwens, het gaat nogal eens om dingen die de student in alle vertrouwen tegen mij heeft verteld en die hij liever niet aan de grote kloek ziet hangen. Men vraagt soms om heel persoonlijke redenen uitstel.»

Veto: *Dat is krachtige taal. Dat zal de eerste jaren dat u ombudsman was wel heel anders geweest zijn.*

Creten: «Als ombudsman moet je perfect weten wat in het eksamenreglement staat, en je daar strikt aan houden. In het geval van overmacht, waar die

konsekvent is. Bij ons is het deliberatie-kriterium dat iemand de helft moet halen op het totaal en op een aantal subtotalen. Verder mag de som van de punten onder de helft niet meer dan 4 bedragen. Stel nu dat men iemand met een 5 op 20 voor filosofie laat overgaan. Even later buist men iemand met dezelfde punten. Ik kan dan de eksamencommissie daarop wijzen en vragen of men opnieuw wil diskussieren. Maar wat dat betreft kan ik niets eisen.»

Gezakt

Veto: *Men heeft op de beraadslaging soms ook nogal eens de neiging van in het begin iedereen door te laten en naar het einde toe veel strenger te zijn?*

Creten: «Ik denk niet dat dit iets te maken heeft met het begin of het einde van een deliberatie. Sommige studenten geloven in het fabeltje dat slechts een voorafbetaald aantal mag slagen. Dat is helemaal niet zo. Wel kan het gebeuren dat men op een deliberatie eens minder konsekvent is bij het al dan niet doordelibereren van studenten met ongeveer dezelfde punten. Maar dat is geen kwestie van slechte wil.»

Veto: *Veronderstellen we even het geval van 2 studenten met dezelfde punten. De eerste is er door, de tweede niet. Door te wijzen op deze inkonsekventie zou het kunnen dat de eerste alsnog zakt. Heeft u daar geen problemen mee?*

Creten: «Als je zoals ik al lang ombuds bent, kan je een beetje op voorhand het effect van je tussenkomst voorspellen. In dit geval zou ik eerst voor mezelf overleggen of ik vind – afgezien van wie het is – dat iemand met zo'n uitslag moet overgaan. Als ik vind dat de eerste er ten onrechte door is, zou ik zeker op de inkonsekventie wijzen. Ik vind dat iedereen op zo'n deliberatie gelijk moet behandeld worden. Als het gevolg dan zou zijn dat beide zakken, is dat niet erg. (Wij kijken verwonderd op.) Als de eerste terecht geslaagd is, zou ik misschien niet tussenkomen als het gevolg zou kunnen zijn dat beiden dan zakken. Liever één misstap, dan twee. In de praktijk komt het echter weinig voor dat twee gevallen identiek zijn, al zijn een aantal vakken natuurlijk vergelijkbaar.»

«Bij Germaanse komt de eksamencommissie zelden terug op een beslissing om te laten slagen, eventueel wel op een beslissing om te laten zakken. Dus wat dat betreft valt het allemaal wel mee.»

Oeps, foutje

Creten: «Als ombuds kan je verder tijdens de deliberatie ook met gegevens komen die eigenlijk niet strikt op het eksamen betrekking hebben, maar waarvan je kan vermoeden dat die de beslissing van de commissie kunnen beïnvloeden. Stel bijvoorbeeld dat je weet dat iemand vader is overleden midden in de eksamenperiode en dat iemand daardoor op een eksamen rote-slechte punten heeft gehaald.»

«Je moet daar wel heel voorzichtig mee zijn. Je moet je realiseren dat eenzelfde geval ook bij anderen kan voorgekomen zijn, zonder dat je ervan wist.»

Veto: *Laat u vaak van u horen op de deliberatie?*

Creten: «Ik kom zo weinig mogelijk tussen, eigenlijk alleen als het echt nodig is. Je mag niet vergeten dat een meebetter wordt naarmate je het gebruikt. Ik bewaar liever mijn tussenkomsten voor speciale gevallen. Als je voortdurend tussenkomt, luistert men toch niet meer naar je.»

«Wij hebben in onze fakulteit ook altijd een predeliberatie, met de voorzitter van de eksamencommissie, de sekretaris en de ombudsman. Dat is iets wat in nogal wat studierichtingen bestaat. De bedoeling daarvan is de deliberatie wat voor te bereiden, onder andere door vooraf fouten op te sporen.»

Veto: *Een voorbeeld?*

Creten: «Wel, ja. Stel dat iemand allemaal hoge cijfers heeft: 14, 15, 16 en

ergens daartussen ook een 3. Dat kan natuurlijk. Maar het kan ook dat dat een 13 moest zijn. Als je dat twee dagen vóór de deliberatie weet, kan je die prof nog opzoeken en de punten controleren. Op de deliberatie zelf kan hij toevallig afwezige zijn. Of hij heeft zijn notities niet bij. “Ze liggen nog thuis.” Dan zit je met problemen.»

«Op die predeliberatie maken wij ook altijd al een indeling: studenten die zonder problemen zullen slagen, anderen die er hoedanook niet door kunnen zijn en een derde groep waarover gepraat zal moeten worden. Ik kan mijn argumenten daar al kwijt aan de voorzitter of de sekretaris en zij kunnen die dan eventueel op de commissie naar voren brengen. Het is allemaal een kwestie van je strategisch op te stellen.»

Verbeelding

Veto: *Als we even samenvatten moet je in drie gevallen naar de ombudsman: als je wil stoppen, als je uitstel wil – al kan je dat eventueel ook zelf met de prof regelen – en tenslotte, als je een klacht wil indienen. Kan u dan de laatste ook een voorbeeld geven?*

Creten: «Volgens het reglement heb je voor een mondeling eksamen recht op een voorbereiding van twintig minuten. Wie dus van de prof maar vijf minuten krijgt en nog niet klaar is, kan dat rustig zeggen. Als de prof weigert meer tijd te geven, dan kan ik tussenkomen en eventueel wordt er tegen hem klacht ingediend. Er is hier een duidelijke fout gemaakt tegen het eksamenreglement. Als een onderhandse regeling mislukt, trek ik naar de voorzitter van de Eksamencommissie of de voorzitter van Studentenverenigingen. Als het nodig is, ga ik zelfs tot bij de rektor. Al bij al komt zo'n klacht echter weinig voor.»

«Het probleem is dat men meestal pas komt klagen na de deliberatie, en dat de beraadslaging dus zou moeten worden overgedaan. Dat hoeft niet als het om een materiële vergissing gaat, dan hebben we een maand de tijd om de zaak zo recht te zetten. Iemand die eerst nog geen vrijstellingen had, zou er dan alsnog kunnen krijgen. Maar als de uitslag verandert, moeten we opnieuw vergaderen.»

Veto: *Wat in het geval dat de proffen zo zouden zitten suffen hebben op de deliberatie dat men iemand met een hele reeks onvoldoendes heeft laten overgaan?*

Creten: «U zult begrijpen dat zo iets in de praktijk weinig voorkomt. Mocht het meer op worden teruggekomen. Tenzij het om een materiële vergissing gaat die binnen de maand wordt ontdekt. Maar die kans is vrijwel nihil: een geslaagd student komt niet gauw klagen omdat hij teveel punten kreeg en proffen gaan gewoonlijk ook niet voor hun plezier na de deliberatie nog eens alles nakijken.»

Zo iets zal bij velen wel tot de verbeelding spreken.

Paul Vandepuit
Jan Van der Linden

BUONGIORNO ROMA!

Vakantiekursussen

Italiaans

en

Kunstgeschiedenis

Twee weken cursus + verblijf

11.950 fr

Informatie:

Hélène Raets

enkel na 17.00 u

☎ 016/60.33.84

Tentoonstelling "Egypte hertekend" Strippen met Cleopatra

Je houdt het niet voor mogelijk. Nog maar nauwelijks heeft de vorige tentoonstelling over geschiedenis in het beeldverhaal ("Getekend of vertekend?" zie Veto nr. 20) haar matten gerold, of een volgende staat al ongeduldig te trappelen. Onder impuls van professor Jan Quagebeur (afdeling Oude Nabije Oosten van het departement Oriëntalistiek), is ditmaal specifiek het oude Egypte aan de orde. De organisatoren van die eerdere tentoonstelling, een groep studenten moderne geschiedenis, bleven bewust uit het vaarwater van *Egypte Hertekend*, zodat beide exposities – gelukkig – zo goed als geen raakpunten vertonen.

De eerlijkheid gebiedt overigens te vermelden dat bovendien de idee voor deze tentoonstelling ook al veel langer leeft. In juni '87 kreeg de KU Leuven de organisatie toegewezen van de Dag der Nederlandstalige egyptologen (19 mei). Dé gelegenheid bij uitstek om de egyptologie, die in tijden van recessie in nauwe schoentjes is komen te staan, in de schijnwerpers te plaatsen, oordeelden Quagebeur en Co. Bij het grote, maar zeker ook het jonge publiek de bestaande interesse voor de egyptologie uitdienen, kan maar helpen deze uit haar ivoren toren te halen.

Science Fiction

Wat zet scenaristen en tekenaars ertoe aan een Egypte-strip ineen te boksen? Dit vragen is tevens peilen naar de redenen van het grote succes, dat Egypte-tentoonstellingen gegarandeerd ten beurt valt (Keulen, Brussel, ...). Oud-Egypte blijft intrigeren, zoveel mag duidelijk zijn.

Deze fascinatie voor het Egypte der farao's is uiteraard het vertrekpunt voor de tentoonstelling, terwijl als tweede pijler, in navolging van internationale voorbeelden, de populariteit van het stripverhaal werd gekozen. Vanuit het oogpunt een breder publiek aan te spreken, werd besloten het geheel in een algemeen didaktisch tintje te zetten: de bezoekers kunnen de vrij talrijke Egypte-strips (een 70-tal op de Nederlandstalige markt) toetsen aan de faraonische werkelijkheid. Dit is symbolisch weergegeven in de affiche: de – verjongde – sfinks, symbool van raadselachtig Egypte, wordt gekonfronteerd met de herkenning van het oude Egypte in beeldverhalen.

De term Egypte-strip dekt natuurlijk een zeer verscheiden lading. De werkgroep *Egypte hertekend* onderscheidt een vijftal genres. *Historische strips* (die spelen zich af in het oude Egypte) en *archeologische strips*, rond bijvoorbeeld de ontdekking van een schat of het blootleggen van een graf. Dan zijn er de *Science Fiction strips* (waarin al te vitale mummies rondhossen), verder *toeristische strips*, die spelen zich af in het moderne Egypte – waar we dus historische overblijfselen aantreffen, en last but not least de *humoristische strips*, met

Asterix en Cleopatra als neusje van de zalm.

Het lijkt dan ook logisch een album meer vanuit die optiek te beoordelen. Komen de meeste auteurs wat betreft de documentaire waarde van hun tekeningen zeer sterk uit de hoek, met gegevens als tijd en ruimte wordt nogal eens losjes omgesprongen. De reden ligt voor de hand: op enkele uitzonderingen na, zijn de meeste tekenaars geen experts in de Oudheid, en dus begrijpelijk al tevreden als ze erin slagen de juiste sfeer te creëren. In die zin wordt 3000 jaar faraonische cultuur als één geheel gezien, tijdloos als het ware. De voorbeelden zijn legio. Farao's die in strips optreden hebben meestal geen historische naam en worden niet gesigneerd in de tijd. Elementen uit verschillende periodes, dikwijls ook van ver uiteenligende plaatsen, worden door elkaar gebruikt. Anachronismen zijn schering en inslag...

Ook een aantal klassieke misvattingen behoren duidelijk nog niet tot het verleden, denk maar aan de ruim verspreide doch ongefundeerde opvatting dat de piramiden gebouwd werden onder de dwang van de zweep en ten koste van vele mensenlevens.

Napoleon

Deze minder didactische aspecten van flink wat Egypte-strips (maar zeker niet allemaal) komen mee aan bod in de laatste vier thema's van de tentoonstelling. De andere twee thema's zijn van wege hun belang wat breder uitgemeten.

Een eerste illustreert de evolutie van het in beeld brengen van het oude Egypte: van tekeningen (reizigers, expeditie van Napoleon), rekonstrukties, schilderijen, foto's, film tot uiteindelijk het hertekenen in stripvorm. Overigens blijkt dat bepaalde auteurs zich ook door deze oudere documentatie laten inspireren, bij voorbeeld als een verhaal zich afspelt enkele eeuwen geleden.

Volgt dan een tocht doorheen Egypte: van de meeste bekende tempels en grafplaatsen duikt in een of ander album wel ergens een afbeelding op. Vergelijken met bestaande naslagwerken, leert dat de meeste tekenaars hun huiswerk inderdaad uitstekend gemaakt hebben. De illustraties zijn aangebracht op 42 panelen (de tentoonstelling is zonder

Prof. Quagebeur. Nog liever een verre vriend. In Egypte, bijvoorbeeld.

(Foto Ludwig Poppe)

probleem verhuisbaar), en voorzien van korte tekstjes. Ter afwisseling maar ook ter aanvulling zijn vitrines geplaatst met stripalbums en allerhande complementair materiaal, onder andere gewijd aan Aida (die opera van Verdi, zoals u weet), aan het Egyptisch paviljoen in de Antwerpe zoo en een autentiek bronzen zwaard (vergelijkbaar met het magische zwaard van stripheld Papyrus)...

Kluif

Uiteraard werd de traditionele catalogus niet vergeten. Daarin kunt u niet alleen terecht voor wat meer info bij elk paneel en elke vitrine, ook werden een aantal items in de rand van de tentoonstelling alsook rond Egypte-strips verder uitgediept. Bovendien bevat de catalogus een (zeer complete) lijst van Nederlandstalige Egypte-strips. In de bondige samenvatting die bij elke titel werd gevoegd ontbreekt evenwel telkens een kritische evaluatie (dit is toch de gedroomde gelegenheid daartoe?).

Een niet te vermelden kluif voor striptekenaars is een inleidende analyse van de betere Egypte-strip door Alex Baumans. Het artikel van Dr. Rammant-Peeters, tenslotte, staat in schril contrast met de (vrij positieve) houding van de overige medewerkers. Daar waar professor Quagebeur de onnaauwkeurigheden van de tekenaars met de mantel der liefde lijkt te bedekken, hekelde zij de bestaande klichees in de Egypte-strip. Tot daar aan toe. In plaats van alle strips over dezelfde kam te scheren, zou zij echter beter wat leren nuanceren. Bedoeld artikel heeft dan ook meer weg van een kolom. Een catalogus lijkt ons echter niet de juiste plaats voor dit soort literaire vingeroefening. (MK)

Egypte hertekend, nog tot 28 mei in de Expozaal van L&W. Open dagelijks van 10.00 tot 18.00 u, zondag van 14.00 tot 17.00 u

STRIPS

SZERESZEWSKI 1: "WONDERFUL COPENHAGEN"
(tek.: José Grandmont – scen.: Alain Jost / Loempia)

Elke journalist droomt er waarschijnlijk wel van de variabrieke van zijn blad in te ruilen voor het grote internationale werk. Als David Szereszewski de kans krijgt een reportage te maken in Christiana, een 'vrijstad' bij Kopenhagen (Denemarken), grijpt hij die gelegenheid dus met beide handen. Naïef en onhandig als hij is, zit hij – zonder dit door te hebben – te opvallend in het vaarwater van een obscure sekte, die zich op de kap van haar leden verrijkt (drugs en prostitutie). Szereszewski ontsnapt aan alle aanslagen, en ontvlucht uiteindelijk Kopenhagen, zonder ook maar een snars te begrijpen van wat hem allemaal overkomen is.

Het soort van politieverhaal dus, waarvoor je helemaal geen glazen bod nodig hebt en waarvan er 13 in een dozijn kunnen; dagelijks te zien op televisie en zelfs niet spannend. Ook het tekenwerk laat te wensen over: soms vrij gedetailleerd, dan weer slordig (lees op handen en vingers) of onvoldoende afgewerkt. Vooral met de personages heeft Grandmont het nogal eens lastig. Vooral de actiescènes lijden daaronder: ze missen beweging en komen dan ook ongelooftwaardig over. *Pas de chance* natuurlijk: een politieromanetje wil immers nogal eens uitpuiten van gevechts- en achtervolgingstoestanden.

Eén pluspunt: Grandmont geeft bijwijn toch duidelijk blijk van talent. We hopen u hopen dat hij het verder wil laten rijpen: kwestie van niet in goede voornemens te blijven steken.

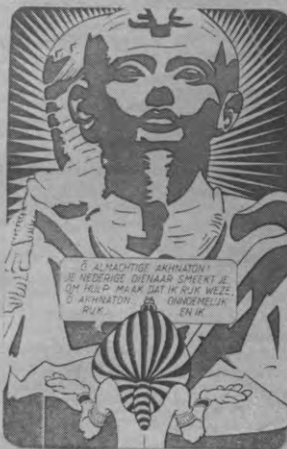
personages misschien wat houtiger over – zonder dat dit echt stoort –, de dekors zijn af. Net als bij Schuiten domineert vooral het architectonische hierin. Andreas schrikt bovendien niet terug van zeer moeilijke invalshoeken, als het ware om zijn technische superioriteit duidelijk in het voetlicht te plaatsen. De lezer kan er slechts wel bij varen. Voeg hierbij dan nog het voortdurend experimenteren met de bladspiegel en je bekommt de klassieke Andreas-cocktail.

De hoofdfiguur Rork past perfect in deze omschrijving van het Andreas-universum. Wie hij is, of vanwaar zijn (overwegend mentale) krachten en geheime kennis afkomstig zijn, blijft ook na dit derde deel in het ongewisse. De eerste delen vormen feitelijk een afzonderlijk geheel, maar wie ze niet las zal het toch lastig hebben het belang van Rork juist in te schatten. Door de krachten die hij opgewekt heeft, wordt Rork op het einde van het vorige album in een andere dimensie gekatapulteerd. In het begin van *Het Kathedralenkerkhof* komt hij weer te voorschijn, in het Amazone-woud. Te midden van een expeditie op zoek naar de plek waar eens katedralenbouwers heengevlucht zijn. Eens dit 'kerkhof' gevonden, blijkt dat daar vreemde dingen gebeuren. Pagina na pagina bouwt Andreas het mysterie verder op. Het moet zijn dat Andreas er zelf ook door in de knoop geraakt is, want naar het einde toe acht hij het nodig de lezer bladzijden lang uitleg te verschaffen. Een spijtige antiklimax voor een boek dat desondanks interessant blijft. Een overgangsfase naar een nieuw meesterwerk? (MK)

RORK 3: HET KATHEDRALENKERKHOF
(Andreas - Lombard)

Stellen dat Duitsland qua stripverhaal een ontwikkelingsgebied is, lijkt niet overdreven. Buiten Schulteis en Andreas lopen er geen tekenaars met enige internationale uitstraling rond. Deze laatste kreeg bovendien een deel van zijn opleiding in Brussel en woont momenteel in Bretagne.

Andreas mag dan al niet zeer productief zijn, het komt de kwaliteit van zijn werk alleszins ten goede: hij wordt nu reeds beschouwd als een belangrijke vernieuwer in het beeldverhaal. Uit zijn fantasie ontspruiten fantastische werelden, die op het eerste gezicht veelal ergens in onze 19de eeuw te situeren zijn, maar waarin figuren met vreemde duistere krachten borg staan voor extra pigment en mysterie. In de ongewone situaties die hij zo creëert, kan Andreas zich ook grafisch uitleven. Komen de

Een beeld van de god Chonsoe in het Kaïro-museum hertekend als goddelijke Echnaton.

SNELDRUKKERIJ

**HAPPY
PRINTERS**

Kolonel Begaultlaan 21
3010 Wilssele
☎ 016/23.08.21

HANDELSDRUKWERK
PUBLICITAIR DRUKWERK
BROCHURES, FOLDERS
TIJDSCHRIFTEN
VIERKLEURENDRUK

Speciale prijzen voor
studenten

Studentenartsenij

Vervolg van p. 1

zouden nastreven, dan hadden we een centrum nodig met 5 à 6 artsen. Het is wel onze bedoeling om voor opvang te zorgen in verband met een aantal specifieke studentenproblemen. Zo willen we bijvoorbeeld in de tijd van wiken en eksamen een heel goede service verlenen, vooral rond het gebruik van medicijnen. Omdat er in het studentenmilieu een grote nood is aan anticonceptie, willen we ook een centrum zijn waar daarover gepraat kan worden. Een derde aspect waar we veel aandacht aan willen besteden is de psychische problematiek: sommige studenten worden door hun studies sterker met zichzelf gekonfronteerd en staan daardoor onder zware psychische belasting. Door de veranderingen die een student doormaakt aan de universiteit, stelt hij zichzelf soms sterk in vraag en kan hij identiteitsproblemen krijgen.

Veto: *Het is er enig idee van hoe groot het aantal studenten is dat je bereikt?*

Degroote: «We bereiken een 15 tot 20 % van de studenten per jaar. 5000 personen komen jaarlijks over de vloer. Niet iedere student wordt echter ziek tijdens het academiejaar. Sommige studenten komen langs in het tweede jaar en in het vijfde jaar bijvoorbeeld, anderen komen dan weer drie keer per jaar langs. We vermoeden dat de helft van de studenten hier toch eens langs komt in de loop van hun studietijd.»

«We kunnen ons enkel openstellen voor de specifieke problemen van de studenten als we óók de dagelijkse, banale problemen behandelen. De mensen moeten al een beetje vertrouwd zijn met een centrum, vooraleer ze met persoonlijkere problemen voor de dag komen. Wanneer je je alleen openstelt voor specifieke studentenproblemen, dan neem je vlog een marginale positie in. Je moet je aandienen als een opvangcentrum voor alle medische problemen en daarin moet je de rest integreren. In Nederland bijvoorbeeld hebben ze zeer negatieve ervaringen opgedaan met het omgekeerde: op een bepaald moment zijn de studentenartsen zich daar gaan concentreren op twee topics: psychische problemen en anticonceptie. Voor andere problemen moesten de studenten naar huisartsen in de stad toespellen. Dat bracht zo'n dualiteit met zich mee dat de studentenartsen tenslotte alle contact met de studenten verloren zijn. Ook de registratie-opdracht kun je dan niet meer vervullen: de problemen van iedere

consultatie worden door ons geregistreerd om eventuele tendensen of regelmatigheid te kunnen opmerken.»

Gasthuis

Veto: *Enige tijd geleden was er sprake van een overheveling van het Medisch Centrum naar het universitaire ziekenhuis. Het Medisch Centrum zou daarvoor uit de sociale sektor verdwijnen en geprivatiseerd worden. U bent geen voorstander, nemen wij aan.*

Degroote: «Het zijn slechts een paar individuen die dat zo gesteld hebben. Mensen die beleidsmatig verbonden zijn met de Dienst Studentenvoorzieningen hebben dat nooit gesteld. Eén of twee mensen (vooral professor Casteels, de-kaan van geneeskunde, nvdr.) hebben dat geopperd. Ik vind dat men dat destijds teveel in de verf gezet heeft.»

«Vanuit datzelfde milieu zijn er wel reacties geweest tegen het feit dat de studentengezondheidszorg vrij veel geld kost. Daar hebben misschien wel bepaalde bedoelingen achter gezeten om ons uiteindelijk te kunnen integreren in het academisch ziekenhuis, maar je moet dat blijven zien als een bepaalde benoeming van bepaalde individuen. Door de beleidsverantwoordelijken is er nooit ernstig aan gedacht om het centrum op te doeken.»

«Trouwens, ook de professoren van de faculteit geneeskunde die vertrouwd zijn met de studentengezondheidszorg, vinden dat het Medisch Centrum niet geïntegreerd moet worden in het academisch ziekenhuis, maar een centrum moet zijn op de eerste lijn in de stad. Zie je een student Gasthuisberg al opfietsen voor een eenvoudig probleem? Wanneer je opteert voor een Medisch Centrum dat dicht bij de studenten staat, dan moet je dat niet op Gasthuisberg onderbrengen. Indien je dat wel zou doen, dan creëer je twee drempels: de drempel van het academisch ziekenhuis en de drempel van de afstand. Die berg is bijna symbolisch in dat geval.»

Veto: *De sociale sektor heeft vorig jaar fors moeten inleveren. Hoe heeft de Medische Dienst moeten besparen?*

Degroote: «In zekere zin zijn wij al zeer lang aan het besparen omdat wij er nooit een derde delende arts hebben kunnen bijemen. Maar sinds vorig jaar moet de student ook bij ons het geregeld volledig betalen, wat het voor hem 50 fr. duurder maakt.»

Veto: *Hebben er zich ooit spektakulaire wijzigingen voorgedaan, hetzij in het*

aantal consultaties, hetzij in de problemen waar studenten mee komen aankloppen?

Degroote: «Nee. In vergelijking met de studentenaantallen stijgt de praktijk niet proportioneel. De verklaring daarvoor is het grote aantal huisartsen dat zich in het Leuvense gevestigd heeft.»

«Ook de problematiek die studenten naar voren brengen verandert niet. 25 % van onze consultaties heeft te maken met relatieproblemen, seksualiteit, anticonceptie... 60 % heeft te maken met de doorsneeproblematiek die ook door de huisarts behandeld wordt en 10 tot 15 % heeft te maken met psychische problemen en eksamenproblemen.»

Veto: *Er is ook een psycho-therapeutisch centrum aan deze universiteit verbonden. Werkt u daarmee samen?*

Degroote: «Het Medisch Centrum heeft twee halve dagen een psychiater ter beschikking. Die psychiater is één van de twee personen die verbonden zijn aan het psycho-therapeutisch centrum. Op die manier willen we een brug slaan tussen het psycho-therapeutisch centrum en de medische dienst: mensen die met psychische problemen te kampen hebben, komen dan niet onmiddellijk bij een psychiater terecht. Bovendien willen we ook goede contacten tot stand brengen tussen de psychiater enerzijds en de studentendokters anderzijds, zodat er overleg kan gepleegd worden.»

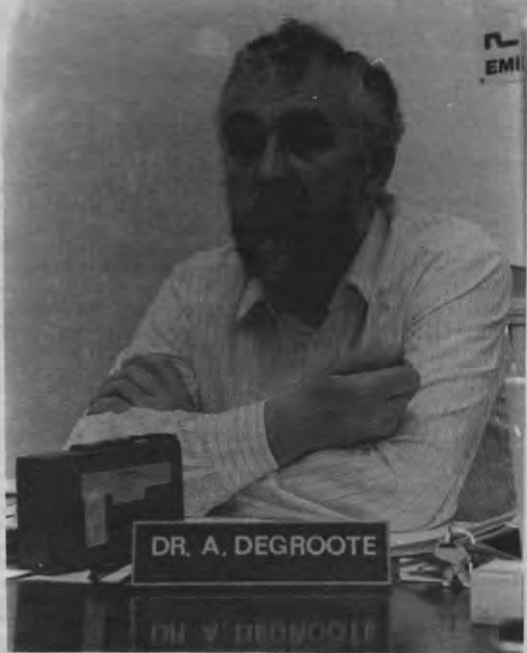
«De problemen waarvoor men bij het psycho-therapeutisch centrum aanklopt, zijn heel verschillend van aard. Iemand kan een beetje psychotisch zijn of iemand heeft anorexia nervosa of een identiteitskrisis...»

Veto: *Wordt u ook regelmatig gekonfronteerd met zelfmoordpogingen?*

Degroote: «Ja, dat gebeurt regelmatig. Je moet dat wel niet overroepen; dat cijfer ligt niet hoger dan bij de arbeiders uit dezelfde leeftijdsgroep. Dat gebeurt ook niet beduidend meer bij eerstejaars. Soms gaat het om derde- of vierdejaars die hun problemen lang opgekrapt hebben.»

Veto: *Eén van de belangrijkste werkpunten van het Medisch Centrum is anticonceptie en seksualiteit. Gewoonlijk neemt u ieder jaar een enquête af van de eerstejaarsstudenten. Daaruit blijkt dat jonge mensen zeer slecht voorgelicht zijn.*

Degroote: «Ja. De elementaire informatie die ze zouden moeten kennen, ontbreekt vaak. Vooral het berekenen van de vruchtbaarheidsperiode via de vuistregel, die ook in de officiële brochure van het Ministerie van Volksgezondheid staat, is hen blijkbaar niet aangeleerd. Ik begrijp dat niet. Dat verbetert bovendien ook niet. De laatste

(foto Hendrik Delagranghe)

cijfers van vorig jaar zijn even erg als zes jaar terug. De voorlichting thuis en op school is blijkbaar niet voldoende.»

Veto: *Is de kennis van andere contra-ceptieve middelen even gebrekkig?*

Degroote: «Uit het onderzoek van Joan Ramaekers 'Student en seksualiteit' blijkt dat 30 % van de studenten bij de eerste geslachtsgemeenschap orale anticonceptie gebruikt, 14 % gebruikt een condoom en de rest waagt zich aan riskant gedrag. Men zegt bijvoorbeeld periodieke onthouding toe te passen, maar als men de vruchtbaarheidsperiode al niet kan berekenen, dan zal men niet op de juiste manier periodiek onthouden. 14,5 % past de kalendermethode toe, 14 % coitus interruptus, 0,4 % de morning afterpill en 24,1 % gebruikt geen anticonceptie. Bij latere geslachtsgemeenschap blijft dat laatste cijfer nog altijd 13 %. Dit zijn zeer betrouwbare cijfers uit een enquête die afgenomen is bij eerste- en laatstejaars en waarop we een respons hebben gekregen van respectievelijk 100 en 80 %.»

«Wij worden hier op de raadpleging zeer vaak gekonfronteerd met mensen die schrik hebben dat ze zwanger zijn omdat ze al een keer seksuele betrekkingen hebben gehad zonder daarbij anticonceptiva te gebruiken, vaak omdat ze niet goed weten wat er aan het gebeuren is. We pakken dat met tact aan en proberen hen ervan te overtuigen in de toekomst toch anticonceptiva te gebruiken. In die zin heeft ons centrum een belangrijke preventieve taak: op die manier voorkomt je zware 'accidenten', zoals ongewenste zwangerschappen met alle gevolgen vanden voor de betrokkenen. Moeten huwen kan soms een hele zware opgave zijn met heel wat risico's voor de verdere relatie. Opreten voor een zwangerschapsonderbreking kan ook een belangrijke impact hebben op de verdere relatie of op de vrouw die die beslissing heeft moeten nemen. Daarom is het belangrijk dat we bij de studenten bekend raken als een centrum waar je met die problematiek terecht kan.»

«Ongewenste zwangerschap en dergelijke is bovendien zeer moeilijk bespreekbaar in onze maatschappij: meisjes durven er niet mee naar hun ouders toespellen omdat het meestal beleeft wordt als een falen. Ze handelen het liever in het geheim af dan hun falen te erkennen en daaromtrent meer openheid zou bestaan, zou er misschien ook voor andere oplossingen gekozen worden. Ik persoonlijk vind iedere abortus er één teveel, maar je gaat het probleem nooit kunnen vermijden. Er bestaan namelijk geen anticonceptiemiddelen die perfect zijn. Je gaat dus altijd gekonfronteerd worden met zwangerschappen die een opdracht zijn. Je moet je dan afvragen: wordt dat een probleemzwangerschap of gaat het om een zwangerschap die je kunt integreren.»

Veto: *U schrijft anticonceptiva voor, u laat de keuze voor abortus open... Wordt u nooit op de vingers getikt door de academische overheid van deze katholieke universiteit?*

Degroote: «Ik denk dat de academische overheid zich voldoende bewust is van wat er leeft onder de studenten om de werking van een medisch centrum op een ernstige manier toe te laten. In die zin heb ik dan ook nog nooit kritiek gekregen van een of andere instantie die echt iets te maken heeft met het beleid. Bepaalde personen bekritisseren ons wel, maar dat zijn niet de personen waaraan ik verantwoording moet afleggen. Die personen ageren vooral achter mijn rug, ze durven geen echte discussie met mij aangaan.»

«Het blijft natuurlijk altijd een beetje schipperen: ons werk naar behoren doen en tegelijkertijd samenleven met de academische overheid. We hanteren dan ook vaak een voorzichtige aanpak om bepaalde problemen aan te pakken.»

Veto: *Hoe zit het ondertussen met Aids in Leuven?*

Degroote: «De Aidsproblematiek bij studenten is heel marginaal. Er is ondertussen ook niet veel vraag meer naar informatie over dat onderwerp. De vlaag van maart-april 1987 is ondertussen overgewaaid. Af en toe vraagt er nog eens iemand om een Aids-test. Ik heb daarbij de laatste zes maanden nooit een positief geval opgemerkt.»

Veto: *Is het destijds dan overroepen geweest?*

Degroote: «Ik denk dat dat nooit overroepen kan worden. Het is toch een fundamenteel probleem. We zien wel de Aidsproblematiek het aantal seksueel overdraagbare aandoeningen gedaald is. Blijkbaar heeft dat dus toch invloed gehad op het gedrag van mensen.»

Veto: *De studenten zijn dus ook op seksueel vlak conservatiever geworden?*

Degroote: «Het is moeilijk om daar iets over te zeggen omdat daar nooit veel onderzoek rond gebeurd is. Ik heb altijd gedacht dat nooit meer dan 10 % van de studenten echt permissief leefde, zelfs in de jaren dat men dacht dat het zo erg was. Ik heb dat nooit geloofd. 10 % is natuurlijk ook nog vrij veel: op een studentenaantal van 20.000 zijn er dat 2000. Het departement sociologie heeft ook een werkseminarie ingericht rond die problematiek en daarin kwam men op 7 % studenten met permissief gedrag. Ik weet niet hoe dat zal evolueren. Door de verstrakking van de moralen en de schrik voor Aids zal men in ieder geval kieskeuriger worden, maar het is niet mijn taak om daar over te juichen of te jammeren.»

Carla Roesseels
Geert Coene

ONDERZOEK SEKSUEEL GEDRAG STUDENTEN

Dokter Degroote mag dan al beweren dat de academische overheid verstandig genoeg is om de werking van het Medisch centrum op een volwaardige manier toe te laten, soms wil dat wel eens minder goed meevallen. In 1983 voerde het Medisch Centrum een onderzoek uit bij een aantal eerste- en laatstejaarsstudenten naar hun seksueel gedrag. Toen in 1986 hierover een rapport verscheen "Student en seksualiteit - Een onderzoek naar relaties, seksueel gedrag, gebruik van anticonceptiva en voorlichting bij eerste- en laatstejaarsstudenten aan de KU Leuven" zorgde dat voor nogal wat deining in universiteitsmiddelen. Oorspronkelijk poogde men het rapport af te doen als "onwetenschappelijk". Toen dat niet helemaal lukte, heeft men ervoor gezorgd dat het rapport enkel in zeer beperkte kring verspreid werd: het kreeg een etiket "Intern rapport - vertrouwelijk" geplakt en mocht niet buiten de universiteit verspreid worden. Publicatie van de resultaten in allerhande bladen was ook ten strengste verboden.

De resultaten waren nochtans niet zo heiligshennend. Het onderzoek hield zich bezig met een viertal topics: relaties, seksueel gedrag, gebruik van anticonceptiva en voorlichting & houdingen. Op het vlak van de relaties

kwam men tot de constataatie dat zowel het al dan niet gehad hebben van een relatie als de inhoud ervan (los/vast,...) sterk varieert met de leeftijd: hoe hoger de leeftijd, hoe meer men een relatie (gehad) heeft, hoe meer het definiëren van de relatie naar het geïnstitutionaliseerde type (verloofd,...) toeneigt. Belangrijk is ook dat één groot aantal eerstejaars en afgesloten relatie rapporteert. Dit kan veroorzaakt zijn door de overgang van middelbaar onderwijs naar universiteit die een grondige verandering van het leefpatroon met zich meebrengt.

Wat het seksueel gedrag betreft, bleek dat voorhuwelijkse betrekkingen vrij sterk verspreid zijn. Van de totale onderzoeksgroep verklaarde 72,4 % ervaring te hebben met intiem vrijen (zoenen), 58,48 % met onvolledige geslachtsgemeenschap (strelen van borsten, petting,...) en 43,59 % met volledige geslachtsgemeenschap. De gemiddelde leeftijd bij de eerste geslachtsgemeenschap is 18,6 jaar. Praktiserend katholieken hebben beduidend minder ervaring met geslachtsgemeenschap dan niet-praktiserend katholieken of studenten zonder geloof. Wanneer ze er echter toch aan beginnen, gaan ze meestal sneller toe de daad over dan de andere levensbeschouwelijke groepen.

Een derde topic was het gebruik van anticonceptiva: er werd een duidelijk verschil gekonstateerd tussen de anticonceptiva die bij de eerste geslachtsgemeenschap en deze die later gebruikt worden. Het percentage dat contra-ceptie toepast, stijgt en na de eerste geslachtsgemeenschap gebruikt men meer 'veilige' middelen. Nochtans blijft een niet onaanzienlijk percentage betrekkingen hebben zonder enig voorbehoedsmiddel (eerste keer 26,3 %, later 12,6 %). Een vrij belangrijk fenomeen in het kader van de anticonceptie is de "schrik voor zwangerschap". Ruim de helft van de respondenten die ooit geslachtsgemeenschap hadden, heeft minstens één maal schrik gehad voor ongewenste zwangerschap. In meer dan de helft van de gevallen bleek die schrik ongerechtvaardigd te zijn.

Dit zijn dus enkele van de resultaten waarvan de universiteit dacht dat ze de "Katholieke Universiteit Leuven" een slechte faam zou bezorgen. Maar we zijn niet alleen. Zelfs ook de Rijksuniversiteit Gent werd ooit een onderzoek naar het seksueel gedrag van studenten gebocoyt. Uitpakken met dergelijke onderzoeken zou ouders de indruk kunnen geven dat de universiteiten in kwestie een beetje promiscue zijn. "En hun zoon/dochter is toch nog zo braaf, hè meneer". (CR)

Twee jaar geleden hielden de Sportkotters deze ludieke actie voor een nieuw zwembad. Een andere keer schepten ze het kleine, oude zwembad waar ze het (nu nog steeds) mee moeten stellen met emmertjes leeg. Nu krijgen ze eindelijk hun zin. (Foto Archief)

Nieuw KUL-zwembad komt er aan

“Lichtjes verwarmd en gezuiverd, maar niet te veel”

Als wij een broer hadden op het Sportkot, dan zouden we hem benijden. Iedere dag gebruik mogen maken van een kunstgras voetbalterrein en een cycloïde-piste, dat is een droom. De studenten Lichamelijke Opleiding beschikken echter niet altijd over even hoog gekwalificeerde installaties om zich in de diverse sporttakken te bekwalmen. Zo zou broer, indien hij bestond, wellicht ieder weekend thuiskomen en klagen over de erbarmelijke omstandigheden waarin hij zwemles krijgt. Ziet u, het zwembad van het Sportkot is 5 bij 20 meter groot. Dat is niet veel.

Het zwembad in de kelders van de Oude Sporthal dateert van 1939 en was bedoeld als roei-instructiebad. Naderhand werd het bad aangepast voor het geven van zwemles, zodat de studenten niet langer in de Dijle te water moesten. “Het water werd lichtjes verwarmd en gezuiverd, maar niet te veel” zegt professor Van Gerven, huidig voorzitter van het Sportkomitee van de KUL en van het Instituut voor Lichamelijke Opleiding. Daarna werd het bad in verschillende fasen verder omgebouwd, en Van Gerven vindt dat het nu een behoorlijk instructiebadje geworden is. Een klein bad, maar waarvan de waterkwaliteit veruit de beste van Leuven mag genoemd worden. Toch komt er nu een nieuwe zwembad.

Zacht uitgedrukt

Veto: Had men al dat geld voor verbouwingen niet meteen in een groot, nieuw zwembad kunnen stoppen? Daar bestaan toch al twintig jaar plannen voor?

Van Gerven: «Dat is zacht uitgedrukt. Op het einde van de veertiger jaren was er al sprake van. De eerste echte poging is in de jaren zestig ondernomen, toen nog met professor Denayer. In samenwerking met het stadsbestuur zou er een zwembad gebouwd worden op de plaats waar nu de parking van het Vandammestadion is, maar uiteindelijk zijn de onderhandelingen afgesproken op politieke meningsverschillen tussen de academische overheid en het stadsbestuur.»

De droom van een nieuw zwembad bleef echter bestaan. Het ene plan volgde op het andere. De discussie was telkens doorweven met de vraag of een overeenkomst met ‘de publieke instanties’ (stad of provincie) al dan niet wenselijk was. Maar de voorstellen tot samenwerking werden elke keer opnieuw verworpen door de belanghebbenden binnen de universiteit: het Instituut voor Lichamelijke Opleiding en het Sportkomitee. Die vonden, en vinden nog steeds (uiteindelijk hebben ze gelijk gekregen), dat de KU Leuven een eigen bad nodig heeft,

“waarvan de bezettingsgraad zelfs zonder de inbreng van scholieren of vrijetijdswimmers hoog genoeg zal zijn.”

Megalomaan

Het zwembad wisselde bij al die plannenmakerij verschillende keren van plaats. Het heeft op Ter Bank gestaan, naast de GB en ergens aan de boorden van de Dijle. In 1978-79 heeft men zelfs kortstondig gedacht aan de bouw van een heus Sportdorp op de plaats waar nu de de Oude Sporthal troont, aan de ingang van het Sportkot, tegenover de Spuyte. Het project van 600 miljoen, dat een zwembad en verschillende sporthallen omvatte, is uiteindelijk gestrand op het “megalomane karakter” ervan.

In het academiejaar '82-'83 raakte het dossier in een stroomversnelling. Er waren nog wat achterhoedegevechten met het stadsbestuur en de studenten betoogden een paar keer omdat ze het getreuzel beu waren. Dit jaar, tenslotte, werden de eerste bomen omgehakt. Het nieuwe bad zal gegraven worden naast de Oude Sporthal. De Sportkotters krijgen een eigen 25-meterbad. Gedaan met de oude sardineblik-toestanden. Voorbij is ook de dertig jaar lange periode van heen en weer pendelen tussen het Sportkot en de stedelijke zwembaden aan het Hogeschoolplein en in de Celestijnenlaan. De kostprijs die op 70 miljoen BF wordt geschat, zal volledig door de academische overheid gedragen worden.

Overigens krijgt de KUL voor die prijs niet zomaar een gewoon zwembad. Het bad zal niet alleen voor didactische doeleinden, maar ook voor zwemonderzoek gebruikt worden. De betonnen kuip moet op sommige plaatsen doorzichtig worden, om te kunnen filmen. Er zal ook een zeer sterke verlichting geïnstalleerd worden. Videokamera's en ander materiaal volgen later.

Sportzakje

Met de bouw van het zwembad heeft de overheid van de universiteit voorlopig haar laatste duit in het sportzakje gedaan. Dat blijkt als we Van Gerven vragen

naar andere plannen van het Sportkomitee, voor een extra sporthal ditmaal.

Van Gerven: «Op het rektorat hebben ze gewezen naar onze piste en ons kunstgras, en gezegd dat Van Gerven nu maar even moest wachten. Een tiental jaar. Daarna mag ik nog eens aan de bel trekken.»

«Wij zijn dan zelf op zoek gegaan naar actieve sponsors, en met name naar de KB, omdat die bank al enige bekendheid heeft binnen de universitaire sportwereld. Zij zouden met 15 miljoen over de brug komen, drie vierden van de prijs voor een nieuwe sporthal, die onze indoor-kapaciteit zou verdubbelen. Dat is nodig, want de studentensport-sector kampt met een gebrek aan ruimte. Nu al moeten we 1 op de 5 aanvragen voor gebruik van accommodatie wegsturen.»

«In ruil voor de financiële inbreng krijgt de Kredietbank naam bekendheid, en mag hun personeel gebruik maken van onze installaties. Die extra aanvoer van sporters vormt niet zo een probleem, omdat die mensen zich meestal aansluiten bij bestaande initiatieven, zoals aerobic of konditietraining. Zelfstandig een zaal huren doen ze niet.»

Veto: Wat vindt de academische overheid van die vorm van sponsoring?

Van Gerven: «Vroeger stonden ze daar erg huiverachtig tegenover. De universitaire sport liep bijgevolg al een tijd achter op de rest van de sportwereld. Nu lijkt hun houding minder afzijdig te worden. Het mecenaat is tenslotte ook een vorm van sponsoring. De academische overheid heeft ingezien dat het engagement uiteindelijk niet zo groot is. Je moet enkel durven selecteren.»

Veto: Op basis van welke criteria?

Van Gerven: «Wel, je moet de algemene lijn van de universiteit volgen, nietwaar? (lacht) Ik kan me voorstellen dat ze geen reclame voor de VUB zullen aanvaarden, bijvoorbeeld. Misschien wel voor Veto. (lacht) Maar misschien vindt u dat ouderwets?»

Lode Desmet

Kalender

Volgende week krijg je in Veto een kalender met de klassiekers van Sportraad voor volgend academiejaar. Zo kun je nog net op tijd een trainingsschema beginnen uit te stippen. Seel zal je gemist hebben, maar Antwerpen-Mechelen-Leuven niet. De selectie-nima worden later bekend gemaakt.

29 AGENDA

Samenstelling: Jan Van der Linden

Maandag 16 mei

20.30 u **KONCERT** Kolderconcert met het contrabaskwartet van de Muntscouwburg en het Arenbergkoor, in de Grote Aula, ink. 150/200.

Dinsdag 17 mei

20.30 u **FILM** De stoute jaren: De roden en de Witten (Jancso, 1967), anti-oorlogsfilm over Russische burgeroorlog, in aud. Vesalius, Van Evenstr. 2E, org. DAF.

20.30 u **DANS** Als je dit nog dans wil noemen: Emma door Les Ballets Contemporains de la Belgique, woordloos bewegingstheater met live uitgevoerde muziek, in Vlamingenstr. 83, ink. 150/200, org. Stuc.

22.30 u **FILM** De stoute jaren: Blow up (Antonioni, 1966), triller, over een fotograaf die bij het uitvergrooten van een van z'n kiekjes in de struiken een lijk meent te zien, in aud. Vesalius, org. DAF.

Woensdag 18 mei

20.30 u **FILM** De stoute jaren: L'Année dernière à Marienbad (Resnais, 1961), in aud. Vesalius, Van Evenstr. 2E, org. DAF.

20.30 u **DANS** Emma door Les Ballets Contemporains de la Belgique, woordloos bewegingstheater met live uitgevoerde muziek, in Vlamingenstr. 83, ink. 150/200, org. Stuc.

20.30 u **KONCERT** Filharmonie van Moskou oliv Pavel Kogan, in de stadsschouwburg, org. CC Leuven.

22.30 u **FILM** De stoute jaren: The war game (Watkins, 1965), over de gevolgen van een kernoorlog, werd indertijd geweigerd door de BBC, in aud. Vesalius, org. DAF.

Donderdag 19 mei

17.00 u **FEEST** Einddag Stuc.

20.30 u **FILM** De stoute jaren: If (Anderson, 1969), over puberteit en Angelsaksische bekrompenheid, Gouden Palm Cannes 1969, in aud. Vesalius, Van Evenstr. 2E, org. DAF.

22.30 u **FILM** De stoute jaren: Mandabi (Sembene, 1968), satire over het dagelijks leven in de sloppenwijken van Dakar, in aud. Vesalius, org. DAF.

Vrijdag 20 mei

20.00 u **LEZING** Anne Tristan over haar boek 'Aan het Front, zes maanden geïnfilteerd bij de Pen', in de Kleine Aula, ink. 70/100, org. Anti-Racistisch Front.

Zaterdag 21 mei

15.00 u **DANS** Ballet Monika Pauwels met Windows, in Stadsschouwburg, org. Balletakademie van Brabant.

TENTOONSTELLINGEN

Brabant in Revolutie 1787-1801: over de Brabantse omwenteling, tot 21 mei, van 9.00 tot 19.00 u, zondag gesloten, in Centrale Bibliotheek.

Leuven en omgeving in de prehistorie: tot 21 mei, van 9.00 tot 12.30 en van 13.45 tot 16.00 u, in lokalen BBL, Diestsesteenweg 107, Kessel-Lo.

Egypte hertekend: Egypte in strips, tot 28 mei, van 10.00 tot 18.00, in Expozaal L & W.

KLEURRIJKE TERRASFILMS

ZE ZIJN ER WEER: De terrasfilms op het onvolprezen (nou, ja) terras van het Stuc. Dit jaar zijn ze verenigd rond het thema... kleur. Vanaf dinsdag 24 mei tot en met donderdag 30 juni is er elke dinsdag, donderdag en zaterdag een flard kleur te zien. Volgende week vind je in Veto een volledige kalender - om te kleuren -, deze week alvast een lijstje: The Pink Panther, Electra Glide, Red Shoes, Purple rain, One from the heart (kleur?), Blue Velvet, Soldier Blue, Goldfinger, Moulin Rouge, Soylent Green, The Blues brothers (kleur??), Black sunday, Le grand blond avec une chaussure noire, Kid blue, Il deserto rosso, The man in the white suit en tenslotte The yellow submarine.

Onze man op het filmfront vermoedt dat de tematische aftakeling van de terrasfilms met "kleur" in 1988 een definitieve fatale wending heeft genomen. Volgend jaar vermoeden wij namelijk films die geprojecteerd zullen worden, of nog gewaanderd films op pellicule.

Met Charlotte Rampling (foto) hebben we er alleszins voor dit jaar nog een goed oog in. Alles wat grijs is, maken ze Stuc. En wat kaal is ook, nemen we aan. (Foto Jeroen Revalk)